

# VETERİNER TIBBİ ÜRÜNLER HAKKINDA YÖNETMELİK

Yetki Kanunu: 5996

Yayımlandığı R.Gazete: 24.12.2011-28152

## VETERİNER TIBBİ ÜRÜNLER HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı R.Gazete: 04.04.2012-28254

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

#### Amaç

**MADDE 1 –** (1) Bu Yönetmeliğin amacı; veteriner tıbbi ürünlerin üretimi, ithalatı, ihracatı, kullanımı, ambalajlanması, etiketlenmesi, tanıtımı, nakliyesi, depolanması, reçeteli ya da reçetesiz satışı, izin verilmesi, kontrolü ve teminine ilişkin uygulamaları belirlemektir.

#### Kapsam

**MADDE 2 –** (1) Bu Yönetmelik, pazarlanmak amacıyla; endüstriyel olarak ya da endüstriyel yöntemler kullanılarak hazırlanmış veteriner tıbbi ürünleri, ilaçlı yem yapmak amacıyla üretilmiş veteriner ilaçlı premiksleri, başlangıç materyali olarak kullanılan aktif maddeleri ve anabolik, antienfeksiyöz, antiparaziter, anti-enflamatuar, hormonal ya da psikotropik özelliklere sahip maddeleri kapsar.

(2) Bir ürünün veteriner tıbbi ürün olarak tanımlanmasında, özellikleri açısından şüpheli bir durum ortaya çıkmışsa ya da bu tanım bir başka mevzuatta verilen tanım ile çakışıyorsa, bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(3) Bu Yönetmelik, aşağıdaki ürünleri kapsamaz;

- Veteriner ilaçlı premiksler kullanılarak hazırlanmış ilaçlı yemler,
- Radyoaktif izotoplara dayanan veteriner tıbbi ürünü,
- Yem katkı maddeleri,
- Bulundurma, reçete etme ve uygulanması ile ilgili şartlar hariç olmak üzere, genel olarak majistral formül olarak bilinen, küçük bir grup ya da tek bir hayvan için eczanede veteriner hekim reçetesine uygun hazırlanmış ürünler veya direkt son kullanıcıya verilmek üzere, resmi formül olarak bilinen ve bir farmakope şartlarına uygun olarak bir eczanede hazırlanmış ürünler,
- İnsan, hayvan ve çevre sağlığı ile ilgili hükümlere riayet etmek kaydıyla, araştırma ve geliştirme amaçlı kullanılacak ürünler,
- Aynı bölgedeki bir çiftlikte çıkacak bir hastalıkta kullanılmak üzere ve yine aynı bölgedeki hayvanlardan elde edilen antijenler veya patojenlerden üretilmiş inaktif otovaksinler.

(4) Aynı bölgede hastalık çıkan bir çiftlikte kullanılmak üzere ve yine aynı bölgedeki kümeslerdeki hayvanlardan elde edilen antijenler veya patojenlerden üretilmiş canlı otovaksinlerin bu Yönetmelik kapsamına girip girmediği hakkındaki karar, Genel Müdürlükçe verilir.

#### Dayanak

**MADDE 3 –** (1) Bu Yönetmelik,

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 3, 12, 13, 14, 31, 32, 34, 37, 43 ve 47 nci maddeleri, 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6, 7, 27 ve 28 inci maddeleri ve 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odaların Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanunun 5 inci maddesi, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun 4 üncü maddesine dayanılarak,

b) Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyinin 2001/82 sayılı Veteriner Tıbbi Ürünler Direktifi, 2004/28 sayılı Veteriner Tıbbi Ürünlerle ilgili Topluluk Kodu ve Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyinin 2001/82 sayılı Veteriner Tıbbi Ürünler Direktifinin ekini değiştiren 2009/9 Sayılı Direktifi, 91/412 sayılı Veteriner Tıbbi Ürünler İçin İyi Üretim Uygulamaları Prensiplerine İlişkin Direktifine paralel olarak

hazırlanmıştır.

## **Tanımlar**

**MADDE 4 – (1)** Bu Yönetmelikte geçen:

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Başlangıç maddeleri: Bir ürünün üretiminde kullanılan, ambalaj malzemeleri dışındaki her türlü maddeleri,
- c) Dökme ürün: Tüm üretim aşamalarından geçmiş, ancak iç ambalajına konulmamış ürünleri,
- ç) Dış ambalaj: İç ambalajı muhafaza eden kabı,
- d) Enstitü Müdürlüğü: Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü, diğer Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlükleri ile Şap Enstitüsü Müdürlüğünü,
- e) Etiket dışı kullanım: Bir ürünün, prospektüsü veya etiketinde belirtildiğinden farklı şekilde kullanımı,
- f) Etiket: Ürün ile ilgili Bakanlıkça istenen bilgilerin yer aldığı, ürünün iç ve dış ambalajı üzerindeki yazılı ve basılı bilgileri,
- g) Etkin madde: Hayvanları hastalıklardan korumak, tedavi etmek, fizyolojik fonksiyonları istenen yönde değiştirmek ve/veya hayvan organizmasındaki organik ve fonksiyonel bozuklukları düzeltmek veya bir hastalığı teşhis etmek amacıyla kullanılan farmakolojik aktif maddeleri,
- ğ) Farmakovijilans: İstenmeyen etkilerin ve ürönlere bağılı diğer muhtemel sorunların saptanması, değerlendirilmesi, tanımlanması ve önlenmesi ile ilgili çalışmaları,
- h) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- ı) İç ambalaj: Ürünün farmasötik şeklini oluşturan etkin ve yardımcı maddeleri muhafaza eden ve/veya farmasötik şekil ile temas eden kabı,
- i) İl Müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünü,
- j) İlçe Müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğünü,
- k) İstenmeyen etki: Bir ürünün, etiket ve kullanma talimatına uygun olarak kullanımı sonucu, hayvanlarda, insanlarda veya çevrede görölen zararlı etkileri veya istenmeyen durumları,
- l) İthal ürün: Türkiye dışında üretilerek ülkeye getirilen ürünleri,
- m) Jenerik tıbbi ürün: Aktif maddeler açısından referans ürünle aynı kalitatif ve kantitatif kompozisyona sahip, aynı farmasötik formda ve biyo-eşdeğerliliği uygun biyo-yararlanım testleriyle kanıtlanmış ürünü,
- n) Kalıntı arınma süresi: Toplum sağlığının korunmasına yönelik olarak, gıda maddelerinin, kalıntı ile ilgili mevzuatta belirtilen limitlerin üzerinde kalıntı barındırmasını önlemek üzere, normal şartlarda ve bu Yönetmeliğin hükümlerine uygun olarak kullanılan veteriner tıbbi ürünün, hayvanlara en son uygulandığı zamanla bu hayvanlardan gıda elde edilmesi arasında geçmesi gereken süreyi,

- o) Kanun: 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,
- ö) Mikroorganizma kültürü: Belirli bir bakteri, mantar, virüs veya protozoadan çoğaltılmış ve bu canlılardan oluşan popülasyonu,
- p) Otovaksin: Bir hayvandan izole edilerek oluşturulan mikroorganizma kültürlerinden hazırlanarak, izole edildiği hayvana veya aynı ortamdaki diğer hayvanlara uygulanan aşısı,
- r) Pazarlama izni sahibi: Ürünleri üretme, ithal veya ihraç etme ve piyasaya sunma yetkisine sahip, gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarını,
- s) Pazarlama izni sorumlusu: İzin sahibi gerçek kişilerin veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarının ürünleri ile ilgili yetkilendirdiği kişiyi,
- ş) Pazarlama izni: Bir ürünün, Bakanlıkça kabul edilen ürün bilgilerine uygun olarak üretilmesi, ithal edilmesi, piyasaya arzı, depolanması ve uygulanması için, Bakanlıkça düzenlenen belgeyi,
- t) Periyodik güvenilirlik güncelleme raporları: Ürünle ilgili sahadan elde edilen güvenilirlik bilgilerini içeren ve Bakanlıkça belirlenen aralıklarla bildirilmesi gereken raporları,
- u) Prospektüs: Etiket bilgileri ile kullanıcıya yardımcı olacak diğer bilgileri ihtiva eden ve müstakil olarak ürünle birlikte sunulan belgeyi,
- ü) Reçete: Veteriner hekim tarafından, veteriner tıbbi ürün satış yetkisine sahip eczacı ya da bir veteriner hekime hitaben yazılan, hekimin kimlik ve adres bilgileri ile diploma numarasını, hayvana ait kimlik ve adres bilgilerini, kullanılması tavsiye edilen ürün veya terkipler ile uygulamalar hakkındaki bilgileri içeren tarihli ve imzalı belgeyi,
- v) Referans tıbbi ürün: Etkin madde veya maddeler açısından, bilimsel olarak kabul edilebilir, etkinlik, kalite ve güvenilirliğe sahip olduğu kanıtlanarak dünyada ilk defa pazara sunulmak üzere ruhsatlandırılmış veya pazarlama izni verilmiş ürünü,
- y) Sağlık mesleği mensubu: Veteriner hekim, eczacı ya da yardımcı sağlık personelini,
- z) Satış izin belgesi: Pazarlama izni verilmiş bir ürünün, üretildikten veya ithal edildikten sonra piyasaya arz edilebilmesi için Bakanlıkça verilen belgeyi,
- aa) Seri: Bir ürünün, üretim sırasında tek bir üretim döngüsünde elde edilen ve homojenliğin sağlandığı miktarı,
- bb) Şube: Bakanlıkça ruhsat verilmiş bir veteriner ecza deposunun aynı ticari unvan ile fakat başka bir sorumlu yönetici sorumluluğunda veteriner ecza deposu olarak faaliyette bulunmak üzere yine Bakanlık izniyle kurulan işyerini,
- cc) Temsilci ecza deposu: Bakanlıkça ruhsat/izin verilmiş ilaçların depolanması ve prospektüs ilavesi, etiket, fiyat basımı ve benzeri ikincil ambalajlama hizmetlerini yapmak amacıyla kurulan işyerini,
- çç) Teşhis kiti: Hastalık veya bağışıklık durumunu teşhis etmek veya ölçmek için kullanılan immünolojik ajanları içeren ayıraçları,
- dd) Ticari isim: Ürüne verilen ismi,
- ee) Üretim yeri: Ürünlerin kullanıma hazır haliyle piyasaya arzı için serbest bırakıldığı yeri,
- ff) Ürün: Veteriner tıbbi ürünü,
- gg) Veteriner Biyolojik Ürün Kontrol Merkezi: Veteriner biyolojik ürünlerin izne esas kontrollerinin yapıldığı Bakanlıkça belirlenen birimi,
- ğğ) Veteriner biyolojik ürün: Hayvanlarda aktif veya pasif bağışıklık oluşturmak, bağışıklığın seviyesini ölçmek veya hastalık teşhisi için hazırlanmış aşı, serum gibi ürünler ile teşhis kitlerini,
- hh) Veteriner ecza deposu veya depo: Sadece veteriner sağlık ürünlerinin toptan satışının yapıldığı, eczacı veya veteriner hekim sorumluluğunda faaliyet gösteren ecza depolarını,

- ii) Veteriner homeopatik ürün: Farmakopelerde yer alan homeopatik üretim teknikleri ile homeopatik stok olarak adlandırılan maddelerden hazırlanan veteriner tıbbi ürününü,
- ii) Veteriner ilaçlı premiks: Yeme katılarak kullanılmak üzere hazırlanmış veteriner tıbbi ürünleri,
- jj) Veteriner tıbbi ürün kontrol merkezi: Veteriner biyolojik ürünler dışındaki ürünlerin izne veya denetime esas kontrollerinin yapıldığı Bakanlıkça belirlenen birimi,
- kk) Veteriner tıbbi ürün: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hâle getirilmiş etkin madde ihtiva eden ürünleri ve veteriner biyolojik ürünleri,
- ll) Yardımcı madde: Etkin maddelerin istenilen farmasötik şekil ve sürede muhafazasını, güvenilir ve etkili kullanımını sağlayan ve ürünün farmasötik şeklinin oluşturulmasında kullanılan maddeleri,
- mm) Yardımcı sağlık hizmetleri personeli: Veteriner hekime, hayvan sağlığı hizmeti sırasında yardımcı olan ve veteriner hekim sorumluluğunda görev yapan hayvan sağlık teknisyeni veya teknikeri, veteriner sağlık teknisyeni veya teknikeri, laborantı,
- nn) Yerli ürün: Türkiye’de üretilen ürünleri,
- ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Pazarlama İzni

#### Genel hususlar

**MADDE 5 –** (1) Bir ürünün üretilmesi, ithal edilmesi, piyasaya arzı, depolanması ve uygulanması için Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası gereği ve bu Yönetmelik hükümlerine göre pazarlama izni almış olması gerekir.

(2) Pazarlama izni olan bir üründe yapılacak, farmasötik şekil, uygulama yolu, hedef tür, ticari takdim şekli veya başka bir şekilde yapılacak değişiklik ve eklemeler için de Bakanlıktan izin alınmalıdır.

(3) Ürünle ilgili tüm sorumluluk pazarlama izni sahibine aittir. Temsilci veya aracı atanması pazarlama izni sahibinin sorumluluklarını azaltmaz.

(4) Gıda değeri olan hayvanlarda kullanılacak ürünler, hayvansal kökenli gıdalarda kalıntı limitleri ile ilgili mevzuata aykırı olamaz.

(5) Bakanlık, aşağıda belirtilen durumlarda ürünlerin veya başlangıç maddelerinin üretimi, ithali veya kullanımına, ticarete konu olmamaları ve miktarlarının uygun görülmesi kaydıyla, pazarlama izni şartı aranmadan izin verebilir;

a) İlk defa izin verilecek ürünlerin izne esas etkinlik, güvenilirlik ve farmasötik kalite özelliklerinin tespiti amacıyla gerekli olan ürünler veya başlangıç maddeleri,

b) Üniversite, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve Bakanlıktan izinli üretim yerlerindeki araştırma ve teşhis faaliyetlerinde kullanılacak ürünler veya başlangıç maddeleri,

c) Kamu kurum ve kuruluşları ile hayvan refahı konusunda kamu yararına faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara ve üniversitelere yurt dışından bağışlanan ürünler veya başlangıç maddeleri,

ç) Bakanlıktan izinli teşhis laboratuvarları veya bünyesinde laboratuvar bulunduran hayvan hastaneleri tarafından hastalığı teşhis edilen hayvanlarda kullanılmak üzere, bu hastalığa özel izinli bir ürün bulunmaması nedeniyle yurt dışından getirilmesi zorunlu olan ürünler.

(6) Bakanlık, hayvan sağlığını tehdit eden bir hastalığın ortaya çıkması halinde, bu hastalığa karşı kullanılan pazarlama izni olan bir ürün bulunmadığı veya mevcut ürünlerin ihtiyacı karşılayamayacağı durumlarda, aşağıda yer alan ürünlerin kullanımına geçici olarak izin verebilir;

- a) Bu Yönetmelik hükümlerine göre, başka bir tür ya da endikasyon için pazarlama izni verilmiş ürünler,
- b) Diğer ülkelerde pazarlama izni olan ya da Bakanlığın geçici izni ile üretilecek pazarlama izinsiz ürünler,
- c) Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerine uygun ürün bulunmaması halinde, beşeri tıbbi ürünler ile ilgili mevzuata uygun ruhsatlandırılmış beşeri tıbbi ürünler.

(7) Altıncı fıkra da belirtilen ürünlerin, gıda değeri olan hayvanlarda kullanılması halinde, etkin maddelerin hayvansal kökenli gıdalarda kalıntı limitleri ile ilgili mevzuata uygun olması gerekir. Uygun bir kalıntı arınma süresi belirlenmemiş olması halinde, gıdalarda kalıntı arınma süreleri yumurta ve süt için yedi gün, yağ ve iç organlar dâhil kümes hayvanları ve memeli hayvanlardan elde edilen et için yirmi sekiz gün, balık eti için beş yüz derece-günden aşağı olamaz. Bakanlık gerek gördüğünde bu süreleri arttırabilir.

(8) Bakanlık, altıncı fıkra da belirtilen ürünlerin kullanılması halinde, ürünlerin ithalatı, dağıtımı, bulundurulması ve kullanımı ile ilgili özel tedbirler alabilir, ilgili taraflardan özel şartlar talep edebilir.

(9) Başka bir ülkeye/ülkeden ihraç/ithal edilen hayvanlar için, ülkede pazarlama izni olmayan immünolojik bir veteriner tıbbi ürün uygulanmasına, ürünün bahse konu üçüncü ülkede ruhsatlı olması şartıyla izin verilebilir. Bu tip immünolojik tıbbi ürünlerin ithali ve kullanımı için Genel Müdürlükten özel izin alınmalıdır.

(10) Bakanlık, talep halinde sadece ihraç amaçlı üretilecek ürünlere ihraç amaçlı üretim izni verebilir.

(11) Bakanlık, izinli ürünlerin, ürünün etkinlik, güvenilirlik ve zararsızlığına olumsuz etkisi olmaması şartıyla dökme ürün olarak ithalatına veya ihracatına izin verebilir.

(12) Aynı izin sahibine, farklı bir ticari isimle de olsa etkin maddesi ve miktarı ile farmasötik şekli aynı ikinci bir yerli veya ithal ürüne pazarlama izni verilmez.

(13) Yurt dışında aynı kişi adına ruhsatlı, etkin maddesi ve miktarı ile farmasötik şekli aynı ürünler için farklı kişilere pazarlama izni verilmez.

(14) Bu Yönetmelikte belirtilen nedenlerden dolayı pazarlama iptal edilmiş bir ürünün sahibi, etkin maddesi ve miktarı ile farmasötik şekli aynı başka bir ürün için bir yıl geçmeden pazarlama izni veya devir alma başvurusunda bulunamaz.

#### **Pazarlama izni başvurusunda bulunabilecek kişiler**

**MADDE 6 –** (1) Pazarlama izni, Kanunun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen gerçek ve tüzel kişilere verilir.

(2) Tüzel kişiler veya kamu kurum ve kuruluşları, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan meslek mensuplarından bir kişiyi pazarlama izni sorumlusu olarak görevlendirmek suretiyle pazarlama izni alabilir. Kanunun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen gerçek kişiler ise pazarlama izni sorumlusu olarak kabul edilir.

(3) Gerçek veya tüzel kişilerin bu Yönetmelik kapsamındaki konularda faaliyet gösterebilmesi için Bakanlıktan veteriner tıbbi ürün iştigal izin belgesi alması zorunludur.

(4) Pazarlama izni sahipleri, ürünlerini piyasaya arz etmeden önce satış izin belgesi almak zorundadır.

#### **İştigal izin belgesi**

**MADDE 7 –** (1) Gerçek veya tüzel kişiler, veteriner tıbbi ürün iştigal izin belgesi alabilmek için, Genel Müdürlüğe aşağıdaki bilgi ve belgeler ile başvurur;

a) Pazarlama izni sorumlusunun Bakanlıkça onaylı diploma nüshası, nüfus cüzdanı fotokopisi, iki adet vesikalık resmi,

b) Başvuru sahibinin tüzel kişi olması halinde, ilgili meslek mensubunun pazarlama izni sorumlusu olarak istihdam edildiğini ve ilgili mevzuat kapsamındaki faaliyetlerden sorumlu olduğunu belirtilen noter onaylı iş sözleşmesi,

- c) Tüzel kişiliklerde görevli pazarlama izni sorumlusunun, yürürlükteki mevzuata uygun olarak sigortalı olduğunu ve bu tüzel kişilikte çalıştığını gösteren ilgili resmi kurumdan alınan güncel belge,
- ç) Pazarlama izni sorumlusunun adresi, telefon ve belgegeçer numaraları ile elektronik posta adresi, imza sirküleri,
- d) Başvuru sahibinin tüzel kişi olması durumunda, şirketin adresini, kuruluş amaçlarını, ortaklarını ve sorumlu kişilerin görev, unvan ve imza yetki sınırlarını belirten ticaret sicil belgesi,
- e) Ürünlerin geri çekilmesi amacıyla, başvuru sahibine ait geri çekme planı ve sorumluları hakkında bilgiler,
- f) Kalite yönetim sistemi ile ilgili bilgiler.

(2) Başvuru sahibi tüzel kişinin sahibi veya ortaklarından birisinin ilgili meslek mensubu olması ve pazarlama izni sorumlusu olarak belirlenmesi halinde, noter onaylı iş sözleşmesi istenilmez.

(3) Belge sahipleri, iştigal izin belgesi düzenlenmesine esas bilgilerde olabilecek her türlü değişikliği en geç otuz gün içinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Bu süre içinde değişikliklerin bildirilmediğinin veya iştigal izin belgesi düzenlenmesine esas bilgi ve belgelerde tahrifat veya sahtecilik olduğunun tespit edilmesi halinde, belge sahiplerinin iştigal izin belgeleri askıya alınır, bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri durdurulur.

(4) Pazarlama izni sorumlusu, görevinden ayrılması halinde, durumu ayrılış tarihinden itibaren bir ay içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Görevden ayrıldığını bildirmediğinin tespit edilmesi durumunda, ayrılış tarihinden itibaren iki yıl süreyle, pazarlama izni sorumlularının veteriner tıbbi ürünler ile ilgili sorumlu olarak görev alması Bakanlıkça kabul edilmez.

(5) Tüzel kişiler, her yıl ocak ayında pazarlama izni sorumlusunun görevine devam ettiğini gösteren güncel Sosyal Güvenlik Kurumu belgesini Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Bu bildirim yapmayan belge sahipleri uyarılarak bir ay süre tanınır. Bu süre içerisinde de bildirim yapmayanların belgeleri askıya alınır, bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri durdurulur.

#### **Pazarlama izni işlemleri**

**MADDE 8 –** (1) Ürününe pazarlama izni almak isteyen kişiler, bir dilekçe ekinde pazarlayacağı ürüne ait dosyayı Bakanlığa sunmalıdır. Başvuru dosyası, Bakanlıkça yayınlanan ürün ile ilgili kılavuza uygun olarak hazırlanmalı ve aşağıdaki bilgi ve belgeleri içermelidir;

- a) Geçerli iştigal izin belgesi örneği,
- b) Veteriner tıbbi ürünü pazara sunacak kişinin/kurumun adı, sürekli adresi ve eğer üretim yeri veya yerleri pazarlama izni sahibinden farklıysa bunların da isim ve adresleri,
- c) Veteriner tıbbi ürünün ticari ismi,
- ç) Veteriner tıbbi ürün içeriğine giren tüm bileşenlerin kalitatif ve kantitatif özellikleri genel terminolojiye uygun olarak ve varsa, Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği şekilde uluslararası non-proprietier (bilimsel) adı,
- d) Üretim metodunun tanımlanması,
- e) Terapötik endikasyonları, kontrendikasyonları ve ters etkileri,
- f) Veteriner tıbbi ürünün kullanılacağı her bir hayvan türü için dozajı, tekrarlanma sıklığı ve süresi farmasötik form, uygulama metodu ve yolu ile önerilen raf ömrü, varsa farmakovijilans bilgileri ve önlemleri,
- g) Ürünün muhafazasında, hayvanlara uygulanmasında ve atıkların uzaklaştırılmasında alınması gerekli güvenlik ve diğer tedbirlerle, ürünün; çevreye, insanlara, hayvanlara ve bitkilere karşı oluşturabileceği potansiyel risklerin ayrıca belirtilmesi,
- h) Gıda amaçlı üretilen hayvanlarda kullanılacak ürünler için belirlenmiş kalıntı arınma süresi, gerekirse başvuru sahibi tarafından önerilerek doğrulanan, gıdalarda risk yaratmadan bulunabilecek tolerans seviyeleri ve bu kalıntıların Genel Müdürlük tarafından kontrolüne imkân verecek analiz metotları,

ı) Üretici tarafından uygulanan kontrol test metotlarının tanımlanması,

ı) Teknik ve profesyonel yeterliliğe sahip oldukları özgeçmiş bilgilerinde gösterilen kişiler tarafından imzalanmış ve bilimsel olarak doğrulanmış, aşağıdaki testlerin sonuçları;

1) Fiziko-kimyasal, biyolojik ve mikrobiyolojik testler,

2) Güvenilirlik ve kalıntı testleri,

3) Klinik öncesi ve klinik denemeler,

4) Çevresel etkilerin değerlendirilmesine yönelik testler.

j) Ürün özellikleri özeti, iç ve dış ambalaj ile prospektüsün örneği,

k) İthal ürünlerde; ürünün üretim yerine ait, Bakanlıkça verilmiş veya Bakanlıkça kabul edilen, uluslararası kabul görmüş kuruluşlarca verilerek ilgili ülkenin yetkili otoritesi tarafından onaylanmış İyi Üretim Uygulamaları (Good Manufacturing Practice-GMP) belgesi ya da üretim yerlerine ilişkin farklı standartları uygulayan, Bakanlıkça kabul edilen diğer ülkelerin resmi otoritelerce verilmiş belge, yerli ürünlerde Bakanlıkça verilmiş İyi Üretim Uygulamaları (Good Manufacturing Practice-GMP) belgesi, üretim yeri sorumlularının muvafakatnameleri, fason üretim söz konusu ise imzaya yetkili kişilerce yapılmış fason üretim anlaşması, İyi Üretim Uygulamaları belgesi bulunmayan teşhis kitlerinin üretim yerleri için, dosya hazırlama kılavuzunda belirtilen kalite standardı belgesi,

l) İthal ürünlerde, prospektüs/etiket örneği, ürüne ait serbest satış sertifikası, ürünün izinli olması ancak pazarda olmaması halinde gerekçesi, daha önce herhangi bir otorite tarafından pazarlama izni başvurusu reddedilmişse kararın detaylı gerekçeleri,

m) Ürün üretiminde hayvansal orijinli maddelerin kullanılması halinde, kullanılan bu maddelerin Bakanlıkça belirlenen hastalık etkenlerini içermediğine dair belge,

n) İthal ürünler için ürünün pazarlandığı ülkelerin listesi ve ürünün yurt dışındaki sahibi tarafından verilmiş, ürünün Türkiye'ye ithali, pazarlama izni verilmesi ve piyasaya arzı gibi konularda tek yetkinin başvuruda olduğunu gösterir yetki belgesi.

(2) Ürünün ithal bir ürün olması halinde, birinci fıkranın (ç), (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen belgeler, ilgili ülkenin, ürünlerin izin ve kontrolünden sorumlu resmi otoritesince onaylanmış, imza ve onayları, apostil belgesi taşıyanlar hariç, Türk Konsoloslukunca doğrulanmış olmalıdır. Bu belgelerin resmi otorite tarafından yetkilendirilmiş başka bir kişi veya kuruluşça onaylanması halinde, onaylayan kişi veya kuruluşun yetkilendirildiğine dair resmi otoritenin yazısı istenir. Bu belgeler yeminli Türkçe tercümesiyle birlikte sunulur.

(3) Bakanlık, ürünlere ait çalışmalara veya çalışmaların yapılacağı laboratuvarlara standart getirebilir veya uluslararası alanda kabul görmüş standartlara sahip olmasını talep edebilir.

#### **Ürünle ilgili çalışmalar**

**MADDE 9 –** (1) 24/6/1995 tarihli ve 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri saklı kalmak kaydıyla, referans ürünün jeneriği olduğu veri ile kanıtlanan tıbbi ürünler için, güvenilirlik ve kalıntı testleriyle klinik öncesi ve klinik denemeler yapması istenmez. Bu şartlara göre izin alan jenerik ürün, referans ürünün izin tarihinden itibaren altı yıl süre ile piyasaya verilemez. Ancak, altı yıllık koruma süresi arı ve balıklarla diğer minör türlere yönelik ürünlerde dokuz yıldır. Bu fıkrada bahsedilen şartlar, referans ürünün başka bir ülkede izinli olması halinde de geçerlidir. Bu durumda jenerik ürün izin başvuru sahibi, başvurusunda söz konusu ürünün izinli olduğu ülkeyi belirtmeli ve referans ürünün ruhsatlı olduğu ülkenin ilgili otoritesi, ürünün izinli olduğuna yönelik tüm bilgi ve belgeler ve ürünün tam formülasyonunu bir ay içinde Bakanlığa göndermelidir. Ürün, bir ya da daha çok gıda değeri olan hayvan türünde kullanılacaksa altı yıllık koruma süresi, ilk izin verildikten en fazla beş yıl sonra iznine eklenecek gıda değeri olan her bir tür için bir yıl uzatılır. Ancak bu süre dört ya da daha fazla gıda amaçlı hayvan türüne yönelik ürünlerde dokuz yılı geçemez.

(2) Aynı etkin maddenin farklı tuzları, esterleri, eterleri, izomerleri, izomer karışımları, kompleksleri ve derivatları, güvenilirlik ve etkinlik ile ilgili özellikleri belirgin bir şekilde ayrı olmadığı sürece aynı kabul edilir. Aynı etkin maddenin farklı tuzları, esterleri ve derivatlarının, farklı güvenilirlik ve etkinlik değerleri olduğu iddia edildiğinde bunun kanıtı niteliğindeki ek bilgiler başvuru sahibinden talep edilir. Ağızda dağılan farklı oral farmasötikler tek ve aynı farmasötik şekil olarak kabul edilir. Jenerik tıbbi ürünün ilgili kriterlerini karşıladığı gösterildiğinde, başvuru sahibinden biyo-yararlanım çalışması talep edilmeyebilir.

(3) Eğer ürün, jenerik tıbbi ürün tanımının kapsamına giremiyorsa ve biyo-eşdeğerliliği uygun biyo-yararlanım testleriyle gösterilemiyorsa ya da; aktif maddede, terapötik endikasyonda, gücünde, farmasötik şeklinde ve uygulama yolunda referans ürünle bire bir olmayan herhangi bir farklılık varsa, uygun güvenilirlik ve kalıntı testleriyle klinik öncesi ve klinik denemelerin sonuçları gösterilmelidir.

(4) Referans bir biyolojik kökenli veteriner tıbbi ürüne benzer bir ürün; özellikle hammadde ve üretim sürecinin farklı olması nedeniyle jenerik tıbbi ürün tanımını karşılamıyorsa uygun klinik öncesi ve klinik deneme sonuçları sunulmalıdır. Talep edilecek ek bilginin tipi ve ürün dosyası kılavuzunda belirtilen şartları ve ilgili detaylı rehberlik notlarını karşılayacak nitelikte olmalıdır. Referans tıbbi ürünün dosyasındaki diğer bazı test ve denemelerin sonuçları sunulamaz.

(5) Bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen hükümlere istisna olarak, etkin maddenin on yıldan beri ülkede geniş kullanım alanı bulduğunun, fark edilebilir bir etkinlik ve kabul edilebilir bir güvenilirliğinin olduğunun ürün dosyası kılavuzunda belirtilen şartlara göre ve uygun bilimsel literatürlerle destekleyerek, gösterilmesi halinde güvenilirlik, kalıntı, klinik öncesi ve klinik deneme sonuçları istenmeyebilir.

(6) Eğer bir başvuru sahibi gıda üretim amaçlı hayvan türü için izin alabilmek için bilimsel çalışmalara refere etmişse ve pazarlama izninin genişletilmesi için gıda üretim amaçlı başka hayvan türüne yönelik daha ileri klinik denemelerle birlikte yeni kalıntı çalışmaları yaptıysa, bu çalışmalar veya denemeler üç yıl boyunca başkası tarafından kullanılamaz.

(7) İznil ürünlerin kombinasyonunda yer alan ancak önerilen kombinasyonda daha önce terapötik amaçla kullanılmamış ürünlere izin verilebilmesi için bu kombinasyona ait güvenilirlik ve kalıntı testleri, gerektiğinde yeni klinik öncesi ve klinik denemeler talep edilir. Ancak her bir aktif için bilimsel referans sunulması talep edilmez.

(8) İzin verildikten sonra, izin sahibi, ürünün dosyasındaki farmasötik, güvenilirlik ve kalıntı ile ön klinik ve klinik dokümantasyonun, aynı aktif madde ve farmasötik form ve aynı kalitatif ve kantitatif formüle sahip bir sonraki başvuruların değerlendirilmesi amacıyla yönelik olarak kullanılmasına izin verebilir.

(9) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (i) bendinden istisnai olarak ve yine veteriner biyolojik ürünlerle ilgili istisnai durumlarda, başvuru sahibinden hedef hayvan üzerinde yapılması gereken ancak bazı geçerli gerekçelerle yapılamayacak türden bazı saha sonuçları talep edilmeyebilir.

(10) Bakanlık, ürünlere pazarlama izni verilmesi sırasında talep edilen bilgi ve belgelerden bazılarını, akvaryum balıkları, kafes kuşları, evcil güvercinler, küçük kemirgenler, yaban gelinciği ve evcil hayvan gibi tutulan tavşanlarda kullanılacak ürünler için talep etmeyebilir.

### **Ürün özellikleri özeti**

**MADDE 10 –** (1) Ürün özellikleri özeti, aşağıdaki sıralamaya göre şu bilgileri içermelidir;

- Veteriner tıbbi ürünün adı, gücü ve farmasötik şekli,
- Ürünün uygun bir şekilde kullanılması için aktif ve yardımcı maddelerin kalitatif ve kantitatif kompozisyonu, bu maddelerin genel bilinen ismi ya da kimyasal tanımı,
- Farmasötik şekil,
- Klinik özellikler;

- 1) Hedef türler,
- 2) Her bir hedef tür için kullanım alanı,
- 3) Kontrendikasyonlar,
- 4) Her bir hedef tür için özel uyarılar,
- 5) Ürünü hayvana uygulayan kişinin alması gereken tedbirleri de içerecek şekilde kullanımda dikkat edilecek özel hususlar,
- 6) Ters etkiler (sıklığı ve önemi),
- 7) Gebelik, laktasyon ve yumurtlama periyodunda kullanımı,
- 8) Diğer ilaçlarla etkileşimi ve diğer etkileşim şekilleri,
- 9) Dozaj ve kullanım yolu,
- 10) Doz aşımı, varsa semptomlar, acil prosedürler, antidotlar,
- 11) Çeşitli gıda maddeleri için sıfır gün olanlar da dahil kalıntı arınma süreleri.

d) Farmakolojik özellikler;

- 1) Farmakodinamik özellikler,
- 2) Farmakokinetik özellikler.

e) Farmasötik özellikler:

- 1) Bileşenlerin listesi,
- 2) Majör/önemli geçimsizlikler,
- 3) Raf ömrü, gerekirse ürün karıştırıldıktan sonraki ya da birincil ambalaj ilk defa açıldıktan sonraki raf ömrü,
- 4) Muhafaza şartları,
- 5) Birincil ambalajın niteliği ve kompozisyonu,
- 6) Veteriner tıbbi ürünün kullanılmamış kısmı ile varsa, bu ürünlerin kullanımıyla ortaya çıkan atık maddelerin imhası için özel şartlar,
- f) Pazarlama izni sahibinin ve üreticinin adı ve adresi,
- g) Pazarlama izni, tarihi, güncelleme ve yenileme tarihi,
- ğ) Ürünün satış/arz/kullanımındaki yasaklamaları eklenmelidir.

(2) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen kritik özetler, Bakanlığa sunulmadan önce asgari teknik ve profesyonel kalifikasyona sahip oldukları bir özgeçmişte gösterilen kişiler tarafından kaleme alınıp imzalanır. Bu kişiler ürün dosyası kılavuzuna uygun olarak kullandıkları bilimsel verileri doğrular. Bu kişilerin birer detaylı özgeçmiş ürün özellikleri özetine eklenir.

**Etiket ve prospektüs**

**MADDE 11 –** (1) Pazarlama iznine sahip tüm ürünler, Bakanlıkça onaylanmış prospektüs ve etiket ile birlikte piyasaya sunulmak zorundadır. Ancak Bakanlık tarafından , fiziki olarak her ürünle birlikte bir kullanma talimatının sunulamayacağı ürünler için bu hüküm uygulanmayabilir.

(2) Bakanlığın izni olmadan, onaylı kullanma talimatı ve etiketlerde değişiklik yapılamaz.

(3) Bu madde hükümlerine uymayan ürünler hatalı olarak kabul edilir.

(4) İç ve dış ambalajlara ait etiketler ürün özellikleri özetine uygun olarak ve okunaklı bir şekilde aşağıdaki bilgileri içermelidir:

- a) “Sadece Hayvan Sağlığında Kullanılır” ifadesi,
- b) Ürünün ticari adı, gücü ve farmasötik şekli,

- c) Birim farmasötik şekildeki etkin maddeler ve miktarlarını belirten bileşimi,
- ç) Gerektiğinde, yardımcı maddelerin isim ve miktarları,
- d) Kısa kullanım amacı veya tedavi sınıfı,
- e) Kullanıldığı hayvan türü, önerilen mutad doz ve uygulama yolu ile istendiğinde uygulama şekli,
- f) Gerektiğinde, zehirlenme belirtileri ve antidotu,
- g) Gıda değeri olan hayvanlarda; elde edilecek gıdaların cinsine göre, sözkonusu gıdalarda bulunmasına izin verilen ilaçların kabul edilen azami kalıntı seviyelerine inmesi için gereken süreler ve diğer tedbirler hakkında kısa uyarı,
- ğ) "Kullanmadan önce prospektüsü okuyunuz" ve "Çocukların ulaşamayacağı yerde bulundurunuz" uyarıları,
- h) Muhafaza şartları, istendiğinde bozulma belirtileri,
- ı) İstendiğinde, kullanım sonu ambalajın ya da artan kısmın imhası hakkında bilgi,
- i) Ticari takdim şekli,
- j) Satış yeri ve şartları,
- k) Pazarlama izni tarihi ve numarası,
- l) Pazarlama izni sahibinin adı ve adresi,
- m) Üretim yerinin adı ve adresi,
- n) İstendiğinde, lisans sahibi,
- o) İstendiğinde, hayvan türüyle ilgili sembol veya figür,
- ö) Seri numarası,
- p) Üretim ve son kullanma tarihi.

(5) Yukarda yer alan bilgilerin tamamının sığmaması veya okunamayacak kadar küçük boyutlu yazı kullanılmasının zorunlu olması halinde, Bakanlığında uygun görmesi şartıyla, sağlık açısından önemli olamayacak bazı maddeler etiketlerde yer almayabilir.

(6) İç ambalajın bir dış ambalaj içinde sunulması ve ürünün bir prospektüs ile birlikte verilmesi şartıyla, yukardaki bilgilerin yazılmasının mümkün olmadığı ampul veya çok düşük hacimli flakonlar gibi küçük ambalajlar için aşağıdaki bilgilerin yazılması yeterlidir;

- a) Veteriner tıbbi ürünün adı ve gücü,
- b) Aktif maddelerin miktarı,
- c) Uygulama yolu,
- ç) Seri numarası,
- d) Son kullanma tarihi,
- e) "Sadece hayvan sağlığında kullanılır" ibaresi.

(7) Bilgiler Türkçe olarak sunulur. Talep edilmesi halinde Bakanlık ürünlerin biri Türkçe olmak üzere farklı dillerde hazırlanmış prospektüs veya etiket ile satılmasına izin verebilir. İthal ürünlerde yabancı dilde hazırlanmış etiketlerin üzerine, Türkçe etiketler düşmeyecek şekilde yapıştırılarak ve Türkçe prospektüs hazırlanarak ürünler piyasaya verilebilir.

(8) Dış ambalajın olmadığı hallerde, prospektüste yer alan bütün bilgiler iç ambalaj (şişe gibi) üzerinde yer almalı, bunun mümkün olmaması halinde ürünle birlikte prospektüs verilmesi garanti altına alınmalıdır.

(9) Prospektüsler, ürünün dosya ve onaylı ürün özellikleri özetine uygun olarak asgari şu bilgileri içerecektir.

- a) "Sadece hayvan sağlığında kullanılır" ifadesi,

- b) Veteriner tıbbi ürünün ticari ismi ve gücü ile istendiğinde, kullanıldığı hayvan türünü ifade eden bir terim ya da "veteriner" ifadesi,
- c) Farmasötik şekli,
- ç) Tedavi sınıfı,
- d) Bileşimi,
- e) Farmakolojik özellikleri,
- f) Kullanım sahası, kullanım şekli, zamanı, aralığı, dozajı ve hedef hayvan türü,
- g) Özel klinik bilgiler ve hedef türler için özel uyarılar,
- ğ) İstenmeyen etkiler,
- h) İlaç etkileşimleri (geçimlilik ve geçimsizlik ile diğer etkileşimler),
- ı) Doz aşımında belirtiler, tedbirler ve antidot,
- i) Gıda değeri olan hayvanlarda kullanılması durumunda; elde edilecek her bir gıdanın cinsine göre, söz konusu gıdalarda bulunmasına izin verilen ilaçların kabul edilen azami kalıntı seviyelerine inmesi için gereken süreler ve diğer tedbirler,
- j) Kontrendikasyonlar,
- k) "Kullanmadan önce veteriner hekime danışınız", "Çocukların ulaşamayacağı yerlerde bulundurunuz" ve "Beklenmeyen bir etki görüldüğünde veteriner hekime danışınız" şeklinde genel uyarılar,
- l) Uygulayıcının alması gereken önlemler ve hekimler için uyarılar,
- m) Muhafaza şartları ve raf ömrü,
- n) Kullanım sonu imha ve hedef olmayan türler için uyarılar,
- o) Ambalajın nitelik ve miktarını gösteren ticari takdim şekli,
- ö) Satış yeri ve şartları,
- p) Prospektüsün onay tarihi,
- r) Pazarlama izni tarih ve numarası,
- s) Pazarlama izni sahibi ve adresi,
- ş) Üretici firma ve adresi.

(10) Homeopatik ürünlerin prospektüs ve etiketlerinde yalnızca aşağıdaki bilgiler yer alabilir;

- a) Çok açık ve okunaklı bir biçimde, "onaylanmış bir tedavi alanı olmayan homeopatik veteriner tıbbi ürün" ibaresi,
- b) Üretildiği farmakopeye uygun sembolleri kullanarak, sırasıyla, stok ya da stokların bilimsel isimleri ve sulandırma oranları,
- c) Pazarlama yetkisine sahip kişinin ve gerekli olduğunda üretici firmanın adı ve adresi,
- ç) Uygulama metodu ve eğer gerekiyorsa uygulama yolu,
- d) Son kullanma tarihi,
- e) Farmasötik şekli,
- f) Satışa sunulan ürünün içeriği,
- g) Varsa, muhafazası ile ilgili alınacak özel önlemler,
- ğ) Hedef türler,
- h) Gerektiği durumlarda özel uyarılar,
- ı) Seri numarası,
- i) Pazarlama izni tarih ve numarası.

(11) Bakanlık, yukarda bahsedilen bilgilerin dışında önemli olan veya sonradan elde edilen verilere dayalı bilgilerin ve izleme sistemine yönelik işaretlerin prospektüs ve etiketlerde yer almasını şart koşabilir. Bu durum daha önce onaylanmış prospektüs veya etiketler için de geçerlidir.

(12) Etiket ve prospektüsler üzerinde fotoğraf ve resim bulunamaz. Ancak, gıda değeri olmayan hayvanlarda kullanılacak ürünler ve özel uygulama yöntemi olan ürünler için bu hükümden istisna edebilir. Etiket üzerinde firma amblemi veya logosu ile ürünün kullanılabileceği hayvan türlerini gösteren hayvan figürleri bulunabilir. Bakanlık bazı işaret veya figürlerin de etiket veya prospektüste yer almasını zorunlu tutabilir.

#### **Reçeteye tabilik**

**MADDE 12 –** (1) Ürünler, reçeteye tabilik açısından; reçeteye tabi ürünler ve reçeteye tabi olmayan ürünler olarak iki gruba ayrılır.

(2) Aşağıdaki özellikleri taşıyan ürünler reçeteye tabidir;

- a) Kullanımı veya tedariki resmi kısıtlamalara veya takibe bağlı olan ürünler,
- b) Güvenlik aralığı dar olan, etiket bilgilerine göre kullanılsa bile insan, hayvan ve çevre sağlığına önemli etkileri olabilecek ürünler,
- c) Gıda değeri olan hayvanlarda kullanılan ve özellikle kalıntıya neden olan ürünler,
- d) Hekimler tarafından eczacıya hazırlatılan ürünler,
- e) Özellikleri sebebiyle amaç dışı kullanıma uygun ürünler,
- f) Teşhis veya tedaviyi etkileyecek nitelikte değişikliklere neden olan ürünler,
- g) Etkin maddesi beş yıldan daha az süredir piyasada olanlar.

(3) İkinci fıkradaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, Bakanlık, her birimdeki etkin madde miktarı, uygulama yolu ve toksikolojik etkileri gibi ürün özelliklerinin değerlendirilmesi sonucunda, sağlık açısından risk oluşturmadığı, rutin kullanıma elverişli olduğu ve suistimale açık olmadığı kanaatine varılan ürünlerin reçetesiz satışına izin verebilir.

#### **Ticari isim**

**MADDE 13 –** (1) Ürünlere ticari isim verilirken aşağıdaki hususlar göz önüne alınır;

- a) İsimler, ürünün özellikleri ile ilgili yanıltıcı ifadeler içeremez.
- b) Hastalık etkenleri ve belirtileri ticari isim olamaz.
- c) Etkin maddeler tek başına ticari isim olarak verilemez. Ancak, izin sahibinin ticari ismi ile etkin madde ismi birlikte kullanılarak ticari isim olarak verilebilir.
- d) İzinli veya izni iptal edilen bir ürüne ait ticari isim, izin sahibinin aynı ismi taşıyan fakat farmasötik şekli farklı olan ve daha önce izin verilmiş ürünler hariç olmak üzere, başka bir üründe kullanılamaz. Ancak izni, sahibinin isteğiyle iptal edilenler veya piyasaya verilmemiş ürünler istisnadır.
- e) Teklif edilen ticari isim, Bakanlık tarafından değerlendirilir. Bakanlık, gerekli hallerde isim değişikliği talep edebilir.
- f) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmak kaydıyla izin sahibinin önerdiği ticari adlar kabul edilir. Ancak, yetkili mercilerden alınan isim hakları ile diğer ürün isimleri arasında karışıklığı önlemek amacıyla yapılan Bakanlık uygulamaları saklıdır.

(2) Bakanlık, bu Yönetmelik hükümlerine uymayan izinli ürünlere ait isimlerin veya ürünlerin gücünü gösteren ifadelerin değiştirilmesini talep edebilir. Bakanlıkça talep edilen isim değişikliklerinde harç veya ücret alınmaz.

#### **Başvuru dosyalarının ön incelemesi**

**MADDE 14 –** (1) Pazarlama izni almak üzere yapılan başvuruya ait dosya, idari belgeler açısından Genel Müdürlük tarafından ön incelemeye tabi tutularak değerlendirilir.

(2) Başvuru dosyasının Bakanlığa ulaşmasından itibaren otuz gün içinde ön inceleme tamamlanır. Ön incelemesi sonucunda uygun olan dosyalar, değerlendirilmek üzere komisyona sevk edilir.

(3) Başvuru dosyasında eksiklik veya uygunsuzluk bulunması halinde, durum başvuru sahibine, ön inceleme süresinden sonra en geç on beş gün içinde bildirilir. Başvuru sahibi eksikliklerini doksan gün içinde tamamlar. Bu süre içinde tamamlanmaması halinde başvuru dosyası sahibine iade edilir.

(4) Eksiklik ve uygunsuzlukların giderilerek Genel Müdürlüğe sunulmasından sonra yapılacak ikinci ön inceleme de otuz gün içinde sonuçlandırılır. Uygun bulunan dosyalar, değerlendirilmek üzere komisyona sevk edilir. Başvuru dosyasında eksiklik veya uygunsuzluk bulunması halinde başvuru, sahibine iade edilir.

#### **Başvuru dosyalarının incelemesi**

**MADDE 15 –** (1) Genel Müdürlükteki ön incelemesi neticesinde uygun bulunan başvuru, komisyona sevk edildiğinin başvuru sahibine bildirilmesini takip eden en fazla iki yüz on gün içinde sonuçlandırılır. Bu süreye ön incelemede geçen süre başvuru sahibine tanınan ek süre, ürünlerin analizi için geçen süre ve diğer kurum ve kuruluşlardan görüş alınması için geçen süreler dâhil değildir.

(2) İzin verilmesi işlemleri sırasında Bakanlık;

a) Uzman raporları da dâhil olmak üzere başvuru dosyasında yer alan bilgi ve belgeleri inceleyerek izin için gerekli şartların yerine getirilip getirilmediğini kontrol eder.

b) Deneme üretimi yaptırarak, ürünün kendisini, başlangıç maddelerini ve gerekirse ara ürünlerle diğer bileşenlerini, üreticinin uyguladığı ve başvuruda belirttiği test metotlarının 8 inci maddenin birinci fıkrasının (i) bendine uygun olup olmadığını tespit etmek amacıyla analiz edebilir, ettirebilir.

c) İlgili kuruluşlarla detaylı bir görüş alışverişi yaparak kalıntı saptanmasına yönelik analitik yöntemlerin uygunluğunu kontrol eder.

(3) Bakanlık, gerek gördüğünde ek bilgi talep edebilir. Bu durumda, ikiyüz on günlük süre dondurulur. Aynı şekilde başvuru sahibinden yazılı ya da sözlü açıklama talep edildiğinde de, bilgi sunulana kadar, bu zaman sınırlaması askıya alınacaktır.

(4) Bakanlık, ithal ürünlerin de bu Yönetmeliğe uygun olarak üretildiklerini ve/veya kontrol testlerinin uygunluğunu temin etmek amacıyla, test ya da kontrollerin yapıldığı tesisleri teftiş edebilir.

(5) İnceleme neticesinde, aşağıdaki hususların tespiti halinde başvuru reddedilir ve durum başvuru sahibine bildirilir;

a) Özellikle zooteknikal amaçlı kullanılacak ürünler başta olmak üzere, risk-fayda dengesini, hayvanın sağlığı ve refahı ile tüketicinin güvenliği aleyhinde bozacağına kanaat getirilmesi,

b) Ürünün etkisiz olduğu anlaşırsa, etkisi kanıtlanamazsa veya etkisi yeterli değilse,

c) Formülasyonun farmasötik açıdan uygun ve kaliteli olmayacağı tespit edilirse,

ç) Kullanıma sunulmasında fayda görülmezse,

d) Önerilen kalıntı arınma süresinin, tedavi edilecek hayvanı veya ürünlerini tüketenlerde bir sağlık riski oluşturmasını bertaraf etmeye yetecek uzunlukta olmaması veya bu durumun kanıtlanamaması halinde,

e) Dosyanın, ilgili kılavuza uygun olarak hazırlanmamış olması halinde,

f) Veteriner tıbbi ürünün, yasaklanmış bir kullanım alanına yönelik olması durumunda,

g) Kamu sağlığı, tüketici ve hayvan sağlığını korumaya yönelik olarak, konuyla ilgili yasal bir hazırlığın sürdüğü durumlarda.

(6) Genel Müdürlük, başvurusu uygun görülen başvuru sahiplerine pazarlama iznini ve onaylı prospektüs ve/veya ambalaj etiket örneklerini verir. Genel Müdürlük, izin verdiği ürün ve bu ürüne ait kısa bir özet bilgisini internet sitesi üzerinden yayımlar.

(7) Genel Müdürlük, istisnai durumlarda ve başvuru sahibiyle istişare halinde olarak, pazarlama iznini, başvuru sahibinin ürünün güvenilirliğiyle ilgili bir gereksinimin yerine getirilmesi, kullanılmasıyla ortaya çıkan herhangi bir durumun bildirilmesi ve alınacak tedbirlerin bildirilmesi şartlarına bağlayabilir. Bu türden izinlere objektif ve kanıtlanabilir gerekçelerle başvurulabilir.

#### **Veteriner tıbbi ürün değerlendirme komisyonu**

**MADDE 16 –** (1) Bakanlık, veteriner tıbbi ürünler ile ilgili başvuruları ve bu ürünler ile ilgili diğer konuları değerlendirmek üzere konu uzmanı kişilerden bir komisyon oluşturur. Komisyonun kimlerden ve kaç kişiden oluşturulacağı ve görev süreleri ile ilgili hususlar Bakanlıkça belirlenerek Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.

(2) Komisyonun görevleri şunlardır;

- a) Kendi çalışma ve karar alma prensiplerini tespit etmek,
- b) Veteriner tıbbi ürünler ile ilgili müracaatları değerlendirmek, gerektiğinde izin müracaatının reddi, izinlerin iptali, askıya alınması ve ilgili diğer hususlarda değişiklik yapılması yönünde öneriler sunmak,
- c) Veteriner hekimlikte kullanılan veya kullanılabilecek ürünler hakkında görüş bildirmek,
- ç) Veteriner tıbbi ürün ve aletler ile ilgili mevzuat çalışmalarına katılmak,
- d) Gerektiğinde veteriner tıbbi ürünlerle ilgili değişiklikleri değerlendirmek,
- e) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

(3) Yıl içerisinde yapılacak komisyon toplantıları en az altı defa olmak şartı ile tarihleri bir önceki yılın Aralık ayında Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sitesinde duyurulur. Genel Müdürlükçe gerek görüldüğünde, en az bir ay önceden duyurulmak şartıyla, belirlenmiş olan toplantı tarihleri ve toplantı sayıları değiştirilebilir.

(4) Başvurular hakkındaki karar, dosyayı inceleyen üyeler tarafından ve bu üyelerin arasında oy çokluğu ile verilir. Aksi görüşler de tutanakta belirtilir.

(5) Bakanlığın uygun görmesi ya da talep etmesi durumunda; incelemeye alınan ürünle ilgili olarak görüş sunmak üzere, izin veya başvuru sahibi kişi ya da temsilcisi komisyona katılabilir.

(6) Komisyon ilgili uluslararası kuruluşlardan, üniversitelerden, araştırma kurumlarından ve izin verilen veya izin verme işlemi devam eden ürünlerin üretildikleri veya izinli oldukları ülkelerin resmi kurumlarından bilgi, belge veya görüş isteyebilir. Bu kurum ve kuruluşlarca görevlendirilecek kişileri komisyon toplantılarına davet edebilir.

(7) Komisyon, başvuruların kabul edilmesi, başvuru dosyasında tespit edilen eksikliklerin giderildikten sonra komisyonda yeniden görüşülmesine gerek olmaksızın kabul edilmesi, başvuru dosyasında tespit edilen eksikliklerin giderildikten sonra komisyonda yeniden görüşülmesi veya başvuru dosyasının ret edilmesi şeklinde karar alır.

(8) Alınan karar, toplantı tarihinden itibaren on iş günü içerisinde müracaat sahibine Genel Müdürlükçe bildirilir. Başvuru sahipleri, başvurularının akıbetini takip etmekle mükelleftir. Komisyon karar tarihinden itibaren iki aylık süre içerisinde karara itiraz edilmemesi, komisyon kararının yerine getirilmemesi veya yerine getireceğini bildirmemesi halinde, Genel Müdürlük dışındaki başvuru dosyaları sahibine iade edilir. Gönderim masrafları başvuru sahibince karşılanır.

(9) Komisyon, aldığı kararların yerine getirilebilmesi için başvuru sahibine yeterli süreyi tanır. Tanınan süre sonuna kadar başvuru sahibince kararın yerine getirilmemesi veya yeni bir ek süre talep edilmemesi halinde başvuru dosyaları iade edilir. Genel Müdürlük dışındaki müracaat dosyaları, başvuru sahibine gönderilir. Gönderim masrafları başvuru sahibince karşılanır.

#### **Satış izin belgesi ve farmakovijilans sorumlusu**

**MADDE 17 –** (1) Pazarlama izni sahipleri, satış izin belgesi alabilmek için, ürünlerle ilgili farmakovijilans çalışmalarını yürütmek üzere bir veteriner hekimi farmakovijilans sorumlusu olarak görevlendirir.

(2) Pazarlama izni sahipleri, farmakovijilans sorumlusu ile ilgili olarak aşağıda yer alan bilgi ve belgeler ile Genel Müdürlüğe başvurur;

- a) Bakanlıkça onaylı diploma nüshası, nüfus cüzdanı fotokopisi, iki adet vesikalık resmi,
- b) Başvuru sahibinin tüzel kişi olması halinde, ilgili kişinin farmakovijilans sorumlusu olarak istihdam edildiğini ve ilgili mevzuat kapsamındaki faaliyetlerden sorumlu olduğunu belirtilen noter onaylı iş sözleşmesi,
- c) Tüzel kişiliklerde görevli farmakovijilans sorumlusunun, yürürlükteki mevzuata uygun olarak sigortalı olduğunu ve bu tüzel kişilikte çalıştığını gösteren ilgili resmi kurumdan alınan güncel belge,
- ç) Sorumlunun adresi, telefon ve belgegeçer numaraları ile elektronik posta adresi ve imza sirküleri.

(3) Başvuru sahibi tüzel kişiliklerin sahibinin veya ortaklarının birisinin farmakovijilans sorumlusu olarak belirlenmiş olması halinde noter onaylı iş sözleşmesi istenilmez.

(4) Farmakovijilans sorumluları, pazarlama izni sorumlusu ile üretim yerlerindeki üretim ve kalite kontrol sorumlularından ayrı kişiler olmalıdır. Ancak, sadece akvaryum balıkları, süs kuşları ve egzotik türler gibi hayvanlarda kullanılacak ürünlerin sahipleri olan gerçek veya tüzel kişilerde, farmakovijilans sorumlusu ve pazarlama izni sorumlusu aynı kişi olabilir. Bu ürünlerin izin sahibinin aynı zamanda, ürünlerin üretim yerinin de sahibi olması durumunda, üretim yeri ile ilgili sorumlularının da, pazarlama izni sayısı ve satış hacmi dikkate alınarak, aynı kişi olmasına izin verilebilir. Pazarlama izni sahibi, farklı ürünler için farklı sorumlular atayabilir. Bakanlık, satış izni talep edilen izinli ürün sayısına orantılı olarak birden fazla sorumlu atanmasını zorunlu tutabilir.

(5) Farmakovijilans sorumlusuna ait bilgi ve belgelerin uygun görülmesi halinde, pazarlama izni sahibi ve sorumlu adına Genel Müdürlükçe belge düzenlenir. Bu belge, daha sonraki başvurularda, ikinci fıkrada istenilen belgeler yerine kullanılabilir.

(6) Farmakovijilans sorumlusu, görevden ayrılması halinde durumu ayrılış tarihinden itibaren bir ay içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Görevden ayrıldığını süresi içinde bildirmeyen sorumluların, ayrılış tarihinden itibaren iki yıl süreyle veteriner tıbbi ürünler ile ilgili sorumlu olarak görev alması Bakanlıkça kabul edilmez.

(7) Farmakovijilans sorumlusunun görevden ayrılması halinde izin sahipleri bir ay içerisinde Bakanlığa bilgi vermek ve yeni bir sorumlu atamak zorundadır. Aksi halde tüm ürünlere ait satış izin belgeleri askıya alınır, yeni bir sorumlu atanana kadar ürünlerin piyasaya arzına izin verilmez.

(8) Tüzel kişiler, her yıl ocak ayında farmakovijilans sorumlusunun görevine devam ettiğini gösteren güncel Sosyal Güvenlik Kurumu belgesini Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Bu bildirim yapmayan izin sahipleri uyarılarak bir ay süre tanınır. Bu süre içerisinde de bildirim yapmayanlara yeni satış izin belgesi düzenlenmez, gerektiğinde satış izni olan ürünlerin piyasaya arzı durdurulur.

#### **Veteriner biyolojik ürünlere satış izni belgesi verilmesi**

**MADDE 18 –** (1) Pazarlama izni sahipleri, yerli veteriner biyolojik ürünlerin her serisi, ithal ürünlerin ise her bir ithalatı için, piyasaya arzdan önce satış iznine esas kontrollerde kullanılmak üzere numune alınması talebiyle il müdürlüğüne aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler ile müracaat eder;

- a) Ürünün ambalaj ve doz olarak miktarı, seri numarası ve son kullanım tarihinin belirtildiği dilekçe,
- b) Farmakovijilans sorumlusu için Genel Müdürlükçe verilen belgenin fotokopisi,
- c) Bakanlıkça hazırlanacak talimata uygun olarak hazırlanmış numune alınacak ürüne ait analiz sertifikası.

(2) Müracaat belgelerinin incelenmesi neticesinde il müdürlüğü görevlilerince Bakanlıkça hazırlanacak talimata uygun olarak ürünlerden numune alınır.

(3) İl müdürlüğü görevlileri aldıkları numuneleri, analiz sertifikasını, talimatla belirlenen diğer formlar ile birlikte Veteriner Biyolojik Ürün Kontrol Merkezine gönderir. Gönderim masrafları başvuru sahibince karşılanır.

(4) Veteriner Biyolojik Ürün Kontrol Merkezinde, gönderilen ürüne ait analiz sertifikalarının incelenmesi, numunelerin test edilmesi ve gerekli diğer değerlendirmelerin yapılması sonrasında, uygun olduğu görülen ürünlere, merkezin bağlı olduğu enstitü müdürlüğü tarafından satış izni düzenlenir.

(5) Veteriner Biyolojik Ürün Kontrol Merkezinde numunesi kontrol edilemeyen ürünler Bakanlıkça görevlendirilen başka bir enstitü müdürlüğünde yapılır. Kontrolü yapan Enstitü Müdürlüğü, ürünün uygunluğunu gösteren raporu Veteriner Biyolojik Ürün Kontrol Merkezine gönderir. Bu ürünler için de satış izni merkezin bağlı olduğu enstitüsü müdürlüğü tarafından düzenlenir.

(6) Satış izin belgesi ile birlikte satış iznine esas yapılan testleri ve sonuçlarını gösteren rapor da başvuru sahibine gönderilir. Satış izni verilen ürünlere ait bilgiler Genel Müdürlüğe bildirilir.

(7) Veteriner Biyolojik Ürün Kontrol Merkezi ya da başka bir Enstitü Müdürlüğünde satış iznine esas kontrolü yapılamayan ürünlerin satış izinleri için, üreticiye kontrol laboratuvarında ürünün kontrolü sırasında Veteriner Biyolojik Ürün Kontrol Merkezinde görevli bir veteriner hekim gözlemci olarak yer alır. Uygun bulunan ürünlere merkezin bağlı olduğu enstitüsü müdürlüğü tarafından satış izni düzenlenir.

(8) Veteriner Biyolojik Ürün Kontrol Merkezinde satış iznine esas yapılan kalite kontrolleri sonrasında uygun olmadığı görülen ürünlere ait rapor, pazarlama izni sahibinin varsa itirazı da değerlendirildikten sonra ürünlerin bulunduğu yerin il müdürlüğüne gönderilir. İtiraz üzerine yapılacak ikinci kontrol sonucu kesin kabul edilir. Uygun olmayan ürünler il müdürlüğü personeli gözetiminde imha edilir. İmha işlemine ait tutanağın onaylı fotokopisi merkezin bağlı olduğu enstitüsü müdürlüğüne gönderilir.

#### **Diğer veteriner tıbbi ürünlere satış izni belgesi verilmesi**

**MADDE 19 –** (1) Veteriner biyolojik ürünler dışındaki ürünler için, ilk piyasaya arzdan önce verilecek satış izin belgesi Genel Müdürlükçe düzenlenir.

(2) Pazarlama izni sahipleri, üretilen ya da ithal edilen ürünlerin kalite kontrol sonuçları ve talep edildiğinde ürünün piyasaya verilmeye hazır şeklinden örnekler ile Genel Müdürlüğe başvurur. Genel Müdürlük başvuruyu inceler ve ürünlerin bulunduğu yerin il müdürlüğüne, ürünlerden kontrole esas analiz için numune alınması için talimat verir ve ürünleri analiz ettirir.

(3) Kontrol sonucunda uygun olduğu görülen ürünlere Genel Müdürlükçe satış izni belgesi verilir.

(4) Uygun olmayan sonuçlar izin sahibine bildirilir. İtiraz değerlendirmeleri bu Yönetmeliğin 85 inci maddesine göre yapılır. Analiz sonucu uygun bulunmayan ürünlerin mülkiyeti, imha edilmek üzere kamuya geçirilir. Bakanlık, satış izni alabilmek için pazarlama izni sahibine ikinci bir hak tanır. İkinci kontrolde de analizi olumsuz çıkan ürünlerin pazarlama izinleri iptal edilir, mevcut ürünlerin mülkiyeti imha edilmek üzere kamuya geçirilir. Satış iznine esas kontrollerin ücreti, pazarlama izni sahibi tarafından karşılanır.

(5) İlk satış izninden sonra üretilen veya ithal edilen ürünlerin, her serisi için satış izin belgesi pazarlama izni sorumlusu tarafından düzenlenir. Pazarlama izni sorumlusu, piyasaya arz edilmeden önce gerekli tüm kontrolleri yaparak, ürünün izne esas özelliklere uygun olduğunu, ürünle ilgili tüm idari ve teknik süreçlerin gerçekleştirildiğini garanti eder. Pazarlama izni sorumlusu, her seri için verilen satış izin belgelerini en az beş yıl muhafaza etmek ve her seriye ait bilgileri talep edildiğinde Bakanlığa bildirmek zorundadır.

#### **Pazarlama izni sahibinin sorumlulukları**

**MADDE 20 –** (1) Pazarlama izni sahibi, ilgili diğer mevzuat hükümlerine uymakla birlikte özel olarak aşağıdaki hususlardan da sorumludur;

- a) Pazarlama iznine esas bilgi ve belgelerde yapılması düşünülen her değişiklik için önceden Bakanlığa yazılı bilgi vererek izin almak,
- b) Ürün hakkında bilgi istenildiğinde Bakanlıkça verilen süre içerisinde cevap vermek,
- c) Ürünlerin ve başlangıç maddelerinin kullanımı, kısıtlanması veya iptaliyle ilgili, dünyadaki gelişmelerden Bakanlığa haberdar etmek,

- ç) Bakanlıkça istenen her türlü kaydı, güncel, izlenebilir ve denetlenebilir halde tutmak ve beş yıl süreyle muhafaza etmek, talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi zamanında Bakanlığa vermek,
- d) Bakanlıkça kontrol amacı ile istenen numunelerin alınmasını sağlamak,
- e) Ürünleri pazarlama iznine esas bilgilere uygun olarak üretmek veya ettirmek ve üretilen her serinin kalite kontrollerini yapmak veya yaptırmak, bu konularla ilgili güncel bilimsel ve teknik gelişmeleri takip ederek gerektiğinde adapte etmek,
- f) Ürünün kalite kontrolü ile kalıntılarının tespiti için Bakanlığın talep ettiği gerekli maddeleri temin etmek,
- g) Ürün piyasaya arz edildikten sonra ürünün etkin ve güvenilir kullanımı ile ilgili her türlü çalışmayı yürütmek, ürünlerin özellikle olumsuz etkilerini izlemek, bulguları ve şikâyetleri kaydetmek, raporları ve bulguları değerlendirerek sonuçları Bakanlığa ve bulunması halinde şikâyet sahibine de bildirmek,
- ğ) Bakanlıkça belirlenen izin, değişiklik, belge yenileme, inceleme ve kontroller ile ilgili ücret ve harçları ödemek,
- h) Ürünlerin öngörülen kalitede olmasını ve uygun şartlarla dağıtımını sağlamak,
- ı) Talep edilmesi halinde, ürünlerin ve kalıntılarının analizi için uygulanacak analitik metotlarla ilgili teknik uzmanlık desteği sağlamak,
- i) Geçici veya kalıcı olarak ürünün piyasaya verilmeyecek olması halinde en az iki ay önceden Bakanlığa bilgilendirmek,
- j) Kullanılabilir olmayan veya bu niteliğini yitirmiş ürünlerin ilgili mevzuata göre imhasını sağlamak.
- (2) Bakanlıkça bir ürüne pazarlama izni verilmesi, sahibinin sorumluluğunu kaldırmaz ya da azaltmaz. Sorumluluk ürün piyasaya verildikten sonra da devam eder.
- (3) Bakanlığa sunulan tüm bilgi ve belgelerin doğruluğundan başvuru sahibi sorumludur.
- (4) İthal ürünlerde değişiklik olması halinde değişiklik derhal Bakanlığa bildirilir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

# Veteriner Tıbbi Ürünlerin Üretim Yerleri

### İzin şartı

**MADDE 21 –** (1) Veteriner tıbbî ürünlerinin üretimi, bu Yönetmelik hükümlerine göre izin verilen üretim yerlerinde, ürünlerin pazarlama iznine esas şartlarına ve farmasötik şekil ve yöntemlere göre yapılır. Ancak, Sağlık Bakanlığından izinli üretim yerlerinde, Bakanlığa bildirimde bulunmak şartıyla, verilen pazarlama izni doğrultusunda veteriner biyolojik ürünler hariç veteriner tıbbî ürün üretimi yapılabilir.

(2) Bakanlıktan izinli üretim yerlerinde, veteriner tıbbi ürün dışında üretim yapılamaz.

(3) Üretim yeri izni, üretimin tüm aşamalarını kapsayan faaliyetleri yürüten tesislere verilebileceği gibi, ambalajlama, bölme, etiket/prospektüs ekleme gibi sunuşla ilgili kısmi üretim süreçlerini yürüten tesislere de verilebilir.

(4) İhracat amaçlı üretim yapan tesisler de bu Yönetmelik kapsamındadır.

### Sorumlu yönetici

**MADDE 22 –** (1) Tesisine üretim izni almak isteyen üreticiler, Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen meslek gruplarından birisini sorumlu yönetici olarak tayin etmek ve tüm gün süreyle istihdamını sağlamak zorundadır. Sorumlu yönetici, izni olan bir veteriner veya beşeri tıbbi ürün tesisinde en az iki yıl süreyle görev yaptığını ve ürünlerin kalite analizleri, başlangıç maddelerinin kantitatif analizleri ve kontrolleri ile ilgili konularda deneyim sahibi olduğunu ispat etmelidir.

(2) Üretim yeri izni sahibi, koşulları taşıması halinde sorumlu yönetici sorumluluğunu bizzat kendisi yürütebilir.

(3) Sorumlu yöneticinin sorumlulukları şunlardır;

- a) Tesisteki tüm faaliyetlerin mevzuata uygunluğunu sağlamak,
- b) Üretimle ilgili tarih, ürün ismi, üretilen miktar, alıcı ile ilgili bilgiler ve seri numarası bilgileri başta olmak üzere, tüm kayıtların tutulmasını sağlamak,
- c) Üretilen tüm ürünlerin, izin dosyasında belirtilen özelliklere ve gerekli kaliteye sahip olmasını sağlamak, bu amaçla gerekli tüm test ve analizlerin yapıldığını garantiye almak.

#### **İzin verilmesi**

**MADDE 23 –** (1) Veteriner tıbbi ürün üretim izni almak isteyenler ön izin almak üzere, aşağıdaki belgelerle Bakanlığa başvurur;

- a) Açık adresi,
- b) Varsa şehir planındaki yeri,
- c) Bina ve yerleşim planları,
- ç) Şirketin adresini, kuruluş amaçlarını, ortaklarını ve sorumlu kişilerin görev, unvan ve imza yetki sınırlarını belirten ticaret sicil belgesi,
- d) Üretim akış şemalarını gösteren krokiler (havalandırma açısından sınıfı kroki üzerinde belirtilecektir)
- e) Üretim tesisinde yürütülen faaliyetlerle ilgili bilgiler,
- f) Üretim konuları ve üretimi yapılan farmasötik şekiller ile ilgili detaylı bilgi,
- g) İmalat, kalite kontrol gibi faaliyetlerle ilgili makine, teçhizat ve aletlerin listesi,
- ğ) Krokisiyle birlikte su ve havalandırma sisteminin özellikleri.

(2) İnceleme sonucunda uygun bulunan başvurulara üretim yeri ön izni verilir, uygun bulunmayanlara uygunsuzluklar veya eksiklikler bildirilir.

(3) Üretim ön izni alanlar, veteriner tıbbi ürün üretim izni almak için, iyi üretim uygulamaları çerçevesinde üretim işlemlerini yürüteceklerine dair teminat içeren dilekçe ekinde aşağıdaki bilgi ve belgeleri Bakanlığa sunar;

a) Sorumlu yöneticinin, kalite kontrol sorumlusu ve kalite güvencesi sorumlusunun;

- 1) Onaylı diploma nüshası,
- 2) Özgeçmişi, nüfus cüzdanı örneği, iki adet vesikalık resmi,
- 3) Görev ve sorumlulukları kabul ettiğine dair yazı,
- 4) Deneyim sahibi olduğunu gösteren diğer belgeler,
- 5) Görevlerini yürütmesine engel fiziksel veya ruhsal bir hastalığının olmadığına dair beyan,
- 6) İlgili meslek mensubunun sorumlu yönetici olarak istihdam edildiğini ve ilgili mevzuat kapsamındaki faaliyetlerden sorumlu olduğunu belirtilen noter onaylı iş sözleşmesi,
- 7) Sorumlu yöneticinin yürürlükteki mevzuata uygun olarak sigortalı olduğunu ve bu tüzel kişilikte çalıştığını gösteren ilgili resmi kurumdan alınan güncel belge.

b) Üretim yeri ve üretici ile ilgili bilgiler;

- 1) Ayrılmış alanlarda imal edilmesi gereken ürünler,
- 2) Fason üretimi, analizi vs. yapılan ürünler,
- 3) Fason olarak yaptırılan üretim, analiz vs. gibi faaliyetler,
- 4) Gayri Sıhhi Müessese ruhsatının aslı veya noterlikçe onaylı sureti,
- 5) Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu,

6) İlgili harç ve ücretlerin yatırıldığına dair makbuzlar.

c) Sorumluların bir ekip ile birlikte görev yapması halinde ekipte bulunanların kimlik, deneyim ve eğitim düzeyi bilgileri.

(4) Bakanlık, başvurunun yapılmasını takip eden doksán gün içinde, başvuruda sunulan bilgi ve belgelerin doğruluğunun kanıtlanmasından ve üretim yerinin gerekli şartlara sahip olduğunun yerinde tespitinden sonra üretim iznini verir.

(5) Ön izin almadan veteriner tıbbi ürün üretim yeri izni almak isteyenler, bu maddenin birinci ve üçüncü fıkrasındaki tüm belgeleri sağlamalıdır.

(6) Veteriner biyolojik ürün üretilen yerlerde, uygulanacak sağlık koruma bandı üretim yerinde kullanılacak mikroorganizmalar ve alınan biyogüvenlik tedbirleri göz önüne alınarak uygulanır.

(7) Üretim yeri izni, sadece başvuruda belirtilen üretim yeri ve farmasötik şekilleri için verilir. Üretim yerleri, iznin verilmesinden sonra Bakanlıkça yapılabilecek yeni düzenlemelerin de gereklerini yerine getirmek zorundadır. Bu işlemin yapılabilmesi için Bakanlıkça yeterli süre tanınır.

(8) Üretim veya kontrolde deney hayvanı kullanması gereken üretim yerleri, üretim izni başvurusundan önce, deney hayvanları ile ilgili mevzuata uygun olarak Bakanlıktan gerekli izinleri almış olmalıdır.

(9) Üretim yerinde yapılacak tüm değişiklikler için Bakanlıktan izin alınmalıdır. Bakanlık değişiklik taleplerini otuz gün içinde sonuçlandırır. Gerekli hallerde bu süre doksán güne çıkarılabilir. İlk başvuru ve değişiklik taleplerinde, başvurudan talep edilen eksikliklerin giderilmesi için gerekli süre doksán günlük süreye dâhil değildir.

(10) Bakanlık, masrafları başvurana ait olmak üzere, ithal ürünlerin üretim yerlerini de denetleyebilir.

(11) Üreticiler, üretim yerlerinin ve ürünlerinin, bu Yönetmelik ve ilgili kılavuzlara uygun olduğunun bir sertifika ile tescilini Bakanlıktan talep edebilir.

#### **Üretim yeri sahibinin sorumlulukları**

**MADDE 24 –** (1) Üretim yeri sahibinin sorumlulukları şunlardır:

a) Ürünlerin üretimi, kontrolü, depolanması ve dağıtımını konularını ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütebilmek amacıyla gerekli personeli istihdam etmek.

b) Üretim tesisi ile ilgili tüm idari ve teknik değişiklikler için Bakanlığa bilgi vermek ve izin almak.

c) Sorumlu yöneticinin herhangi bir sebeple görevini sürdürememesi veya görevinden ayrılması durumunda Bakanlığa derhal bilgilendirmek.

ç) Bakanlık tarafından izin verilmiş denetçilere her türlü kolaylığı sağlamak, inceleme yapmalarına izin vermek.

d) Sorumlu yöneticinin görevini yapabilmesi için gerekli tüm şartları temin etmek.

e) Veteriner tıbbi ürünlerin iyi üretim uygulamalarına yönelik prensiplere uymak ve yalnızca iyi üretim uygulamalarına yönelik prensiplere uygun aktif maddeleri başlangıç maddesi olarak kullanmak.

f) Bu Yönetmelik hükümlerine göre çıkarılacak talimat ve kılavuzların gerekliliklerini yerine getirmek.

g) Üretim yeri izni, değişiklikler gibi Bakanlıktan izin alınması gereken konularla ilgili mevzuatta belirtilen ücret ve harçları ödemek.

#### **Kalite yönetimi**

**MADDE 25 –** (1) Üretici, farklı birimlerden gelen personel ve yönetimin aktif katılımı ile etkin bir farmasötik kalite güvence sistemini kurmalı ve uygulamalıdır.

#### **Personel**

**MADDE 26 –** (1) Üretim yerlerinde personel ile ilgili aşağıdaki hususlar sağlanmalıdır;

- a) Üretici, her üretim alanında, farmasötik kalite güvencesinin amaçlarına ulaşmak için uygun nitelikte ve yeterli sayıda personel bulundurur,
- b) İyi üretim uygulamalarını yerine getirmek ve işletmekle sorumlu olan, idare ve denetleme personelinin ve kalifiye kişilerin görevleri, iş tanımında belirtilir. Bu kişilerin hiyerarşik ilişkisi, organizasyon şemasında tanımlanır. Organizasyon şeması ve iş tanımları üreticinin iç prosedürüne göre onaylanır,
- c) İyi üretim uygulamalarını yerine getirmek ve işletmekle sorumlu kişilere sorumluluklarını doğru bir biçimde yerine getirebilmeleri için yetki verilir,
- ç) Personel, kalite güvencesi ve iyi üretim uygulaması kavramlarının teorisi ve uygulamasını içeren başlangıç eğitimine ve sonrasında periyodik eğitimlere alınır,
- d) Personelin sağlık, hijyen ve giyimi ile ilgili programlar oluşturulur ve uygulanmaları takip edilir.

(2) Sorumlu yönetici, kalite güvence ve kalite kontrol sorumlusu, üretim esnasında üretim yerinde bulunmak ve bu Yönetmelikte yer alan sorumluluklarını yerine getirmekle yükümlüdür. Sorumlu yöneticinin, kalite güvence ve kalite kontrol sorumlusunun görev başında olamayacağı durumlarda üretici, bu kişiler yerine vekâlet edecek aynı özelliklere sahip vekil görevlendirir ve bu durumu belgeler. Bu süre on günü aşacak ise durum Genel Müdürlüğe bildirilir. İki ayı geçecek işten ayrılmalarda Bakanlığın izni ile yeni bir sorumlu atanmalıdır.

(3) Yapılan denetimlerde işinin başında bulunmadığı tespit edilen sorumluya ikazda bulunulur. Aynı yıl içerisinde ikiden fazla ikaz alan sorumlunun görevi iptal edilir. Sorumluluk görevi iptal edilen kişinin, son görevinden ayrılış tarihinden itibaren iki yıl süreyle, veteriner tıbbi ürünler ile ilgili konularda sorumlu olarak görev alması Bakanlıkça kabul edilmez.

(4) Üretici, sorumluların görevden ayrılması halinde derhal Bakanlığa bilgi vermek ve yeni bir sorumlu atamak zorundadır. Sorumluların ayrılışını bildirmeyen ve yeni sorumlu tayin etmeyen üreticilerin izinleri askıya alınır.

(5) Sorumlular, görevinden ayrılması halinde, durumu beş iş günü içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Görevden ayrıldığını bildirmediğinin tespit edilmesi durumunda, ayrılış tarihinden itibaren iki yıl süreyle, ilgili kişinin veteriner tıbbi ürünler ile ilgili konularda sorumlu olarak görev alması Bakanlıkça kabul edilmez.

(6) Sorumlulardaki değişiklik için, yeni sorumluya ait 23 üncü maddede belirtilen belgelerle durum, Bakanlığa bildirilir ve izin alınır.

(7) Üretimin tüm aşamalarının sorumluların kontrolünde yürütülmesi gerektiğinden, herhangi bir sebeple sorumluların görev başında olmaması halinde, vekâlet etme ile ilgili fıkranın hükümleri saklı kalmak üzere, üretim yapılamaz.

(8) Tüzel kişiler, her yıl ocak ayında sorumluların görevine devam ettiğini gösteren güncel Sosyal Güvenlik Kurumu belgesini Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Bu bildirim yapmayan belge sahipleri uyarılarak bir ay süre tanınır. Bu süre içerisinde de bildirim yapmayanların belgeleri askıya alınır.

## **Bina ve donanım**

**MADDE 27 – (1) Bina ve donanım açısından;**

- a) Bina ve üretim donanımı, amaçlanan faaliyetlere uygun şekilde tasarlanır, inşa edilir, yerleştirilir ve düzenlenir,
- b) Üretim süreci, kontaminasyon, çapraz kontaminasyon ve genel olarak ürünün kalitesini etkileyebilecek herhangi bir olumsuz etkiyi önlemek, hata riskini en aza indirmek ve etkili bir temizlik ve bakım temin etmek üzere, iyi üretim uygulamaları kılavuzu ile tasarlanır ve düzenlenir,
- c) Ürünün kalitesi açısından kritik olan üretim faaliyetleri için kullanılacak bina ve donanım, uygun nitelikleri taşır.

## **Dokümantasyon**

**MADDE 28 – (1) Dokümantasyon açısından aşağıdaki hususlar uygulanır:**

a) Üretici, tüm üretim faaliyetlerini kapsayan bir dokümantasyon sistemi kurmalıdır. Dokümanlar açık, hatasız ve güncelleştirilmiş olarak saklanır. Genel üretim faaliyetleri ve koşulları için önceden oluşturulmuş olan prosedürler ile her seriye ait spesifik üretim dokümanları birlikte bulunur. Bu dokümanların düzenlenmesi, her seri üretimin geçmişini izlemeyi mümkün kılar. Seri ile ilgili olan dokümanlar, en az beş yıl ve serinin son kullanım tarihinden sonra en az bir yıl süre ile muhafaza edilir. Ürün izni ile ilgili Bakanlığa sunulan ilk ve sonradan güncellenen dokümanlar, izin iptal edilene kadar muhafaza edilir.

b) Üretici, yazılı dokümanlar yerine elektronik, fotografik ya da diğer veri işleme sistemleri kullanıyorsa, öngörülen saklama süresi boyunca verileri uygun bir şekilde saklayacak sistemi valide eder. Bu sistemle toplanan veri, okunaklı bir şekilde elde hazır bulundurulur. Elektronik olarak toplanmış veri, verinin kaybolmasına ve zarar görmesine karşı kopyalamak, yedeklemek ya da başka bir saklama sistemine aktarmak suretiyle korunur ve veriler, talep edilmesi halinde yazılı olarak Bakanlığa sunulur.

## **Üretim**

**MADDE 29 –** (1) Farklı üretim faaliyetleri, önceden oluşturulmuş bilgi ve prosedürler ile iyi üretim uygulamaları çerçevesinde gerçekleştirilir. Uygun ve yeterli kaynaklar, süreç içi kontrollerinde de sağlanmalıdır. Çapraz kontaminasyon ve diğer karışıklıkları önlemek için gerekli teknik ve kurumsal tedbirler alınır. Üretim sürecinde meydana gelen her yeni yöntem değişikliği veya önemli değişiklik valide edilir. Üretim sürecindeki kritik aşamalar, düzenli olarak tekrar valide edilir.

(2) Bu Yönetmeliğin amacına yönelik olarak, başlangıç maddesi olarak kullanılacak aktif maddelerin üretimi ile ilgili hususlar, aktif maddelerin tüm veya kısmi üretimi, ithalatı, bölme, paketleme, etiketleme de dâhil olmak üzere ürünün bileşimine girmeden önceki tüm süreçlerini içermelidir.

## **Kalite kontrol**

**MADDE 30 –** (1) Kalite kontrol aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde yapılır:

a) Üretici, bir kalite kontrol biriminin kurulmasını ve faaliyetinin devam ettirilmesini sağlar. Bu birim, gerekli niteliklere sahip bir kalite kontrol sorumlusu tarafından yönetilir ve diğer birimlerden bağımsızdır.

b) Kalite kontrol biriminin emrinde, başlangıç maddeleri, ara ve bitmiş ürün ile ambalaj malzemelerinin gerekli testlerini gerçekleştirecek uygun personel ve donanımı sağlanmış olan bir veya daha fazla kalite kontrol laboratuvarı bulunur. Bakanlıkça, üreticilere ve ithalatçılara üretimin belli kontrollerini üretim yeri dışındaki laboratuvarlarda yaptırabilmesi için taraflar arasında karşılıklı ve Bakanlığa karşı sorumlulukların açık olarak belirtildiği fason anlaşma yapılması şartıyla izin verilir.

c) Kalite kontrol birimi, başlangıç madde ve malzemelerinden başlamak üzere, ürünlerin satış ya da dağıtımları için serbest bırakılmadan önce, analitik sonuçlara ek olarak, üretim koşulları, süreç içi kontrol sonuçları, üretim dokümanlarının değerlendirilmesi ve bitmiş ürün ile ambalaj da dâhil ürünlerin spesifikasyonlarına uygunluğu gibi önemli bilgileri de dikkate alarak, bitmiş ürünlerin son kontrollerini gerçekleştirir.

ç) Her seriden bitmiş ürün örneği, son kullanma tarihinden sonra en az bir yıl muhafaza edilir. Çözücüler, gazlar, sular haricindeki başlangıç maddelerine ait örnekler ürünün serbest bırakılmasından sonra en az iki yıl süreyle muhafaza edilir. Bu süre, ilgili spesifikasyonlarda daha az olarak belirtilmiş ise kısaltılabilir. Küçük miktarlarda veya tane olarak ayrı ayrı üretilen ürünler ile saklanmaları özel problem yaratan ürünler, Bakanlığın onayı ile ayrı bir şekilde örneklenir ve muhafaza edilir.

## **Fason işlem**

**MADDE 31 –** (1) Fason işlemler aşağıdaki hususlar çerçevesinde yürütülür:

a) Fason yapılan bir üretim işlemi ya da üretimle ilgili herhangi bir işlem, taraflar arasında, karşılıklı ve Bakanlığa karşı sorumlulukların açık olarak belirtildiği noter onaylı bir sözleşme ile yapılabilir.

b) Sözleşme, fason üretimi talep eden ve yüklenen arasındaki sorumlulukları ile özellikle fason yüklenicisinin iyi üretim uygulamalarını yerine getirmesini ve her serinin serbest bırakılmasından taraflardan hangi nitelikli kişinin sorumlu olacağını, açık bir şekilde belirler.

c) Fason yüklenicisi, fason üretim talep edenin yazılı izni olmaksızın kendisine verilmiş herhangi bir iş için üçüncü bir taraftan fason üretim talep edemez.

ç) Fason yüklenicisi, iyi üretim uygulamaları prensip ve ilkelerine uyar ve denetimle ilgili yükümlülükleri yerine getirir.

#### **Şikâyetler ve ürünün geri çekilmesi**

**MADDE 32 –** (1) Üretici, şikâyetlerin kaydedilmesi ve değerlendirilmesi ile birlikte ürünün herhangi bir anda piyasadan derhal geri çekilebileceği etkili bir dağıtım kayıt sistemi kurar. Şikâyete konu olan hata, üretici tarafından kaydedilir ve araştırılır. Yapılan işlemler sonucunda ürünün geri çekilmesi söz konusu ise, durum gecikmeksizin Bakanlığa bildirilir. Ürün diğer ülkelere ihraç edilmiş ise, bu ülkelere Bakanlık tarafından bildirilir.

#### **Kendi kendine denetim**

**MADDE 33 –** (1) Üretici, iyi üretim uygulamaları kapsamında gerekli düzeltici önlemleri almak amacıyla, kalite güvence sisteminin bir parçası olarak kendi kendine denetim işlemini yürütür. Bu tür kendi kendine denetim işlemlerinin ve buna dayalı düzeltmelerin kayıtları tutulur.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

# **Veteriner Tıbbi Ürünlerin Toptan ve Perakende Satışı**

#### **Satış ile ilgili genel esaslar**

**MADDE 34 –** (1) Veteriner tıbbi ürünlerin toptan satışı, bu Yönetmelik hükümlerine göre Bakanlıktan ruhsat almış veteriner ecza depoları ve Sağlık Bakanlığından ruhsatlı ecza depolarında, perakende satışı ise eczaneler ile yine bu Yönetmelik hükümlerine göre Bakanlıktan veteriner tıbbi ürün perakende satış izni alan muayenehane, poliklinik ve hayvan hastanelerinde yapılabilir. İnternet de dâhil olmak üzere belirtilen yerler dışında veteriner tıbbi ürün satılamaz. Muayenehane, poliklinik ve hastaneler, satış amacıyla olmasa dahi, hizmet verilen hayvanlarda kullanılacak ürünler için de perakende satış izni almak zorundadır.

(2) Bakanlıkça izin verilmiş süs kuşları ile akvaryum ve egzotik süs hayvanlarını satan işyerlerinde, veteriner biyolojik ürünler dışındaki sadece bu hayvanlara mahsus olan veteriner tıbbî ürünler satılabilir. Bu durum ürünlerin izin belgeleri ve kullanma talimatı/etiketlerinde belirtilir.

(3) Bakanlık, insan, hayvan ve çevre sağlığına olabilecek etkileri nedeniyle bazı ürünlerin satış ve kullanım şartlarına özel uygulamalar getirebilir.

(4) Ürün izin sahipleri, ürünlerinin üretimi için temin ettikleri başlangıç maddelerini başka bir izin sahibine devredemez, başka amaçla kullanamaz, ticaretini yapamaz. Ancak izin sahibinin ticari faaliyetinin sona ermesi veya bu maddelere el konulması gibi durumlarda, başlangıç maddelerinin iadesi ve başka izin sahiplerine satışı veya devri Bakanlığın iznine tabidir. Ürünlerin üretiminde kullanılan başlangıç maddelerinin ticaretinin yapılması izinsiz ürün olarak kabul edilir. Üretimde kullanılacak başlangıç maddeleri, üretim yerinde depolanmalıdır.

(5) Satış yerlerinde ürün ya da terkip hazırlanamaz, ürünler sadece pazarlama iznine esas takdim şekilleri ile satılabilir, iç ambalaj bütünlüğünü bozacak şekilde satılamaz.

(6) Tüm satış yerleri, ürünlerin pazarlama ve satış izin belgesine sahip olup olmadığını izlemek zorundadır. Satış yerlerinde izinsiz, sahte, taklit, son kullanma tarihi geçmiş, ambalajı açılmış veya bozuk ürünlerle izne esas halinden farklı olan ürünlerin ve Bakanlıkça bildirilen serilerin satışı ve dağıtımı yasaktır. Tespiti halinde bu tür ürünler ayrı bir yere alınır ve durum derhal il müdürlüğüne bildirilir ve talimatlar doğrultusunda hareket edilir. Bildirimi yapılmamış ürünlerin tespiti halinde satış yerleri hakkında Bakanlıkça gerekli işlemler yapılır.

(7) Ürün izin sahipleri, sadece depolar aracılığı ile ürünlerini satışa arz edebilir, perakende satış yerlerine, son kullanıcılara, kurum, kuruluş, dernek, birlik ve benzeri teşekküllere satış yapamazlar. Bu tarz teşekküller, hangi gerekçe ile olursa olsun, veteriner tıbbi ürün ticareti yapamaz, ürün depolayamaz, dağıtamaz.

(8) Bakanlık, bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmeyen toptan ve perakende satış yerlerine ürünlerin satışını veya devrini engelleyebilir.

(9) Pazarlama izni sahipleri, satış yerleri veya kendisine ürün alma yetkisi verilen kişiler, ürünleri bağış, promosyon, destekleme gibi gerekçelerle işletmelere, çiftliklere, hayvan sahiplerine ve satış yetkisi olmayan teşekküllere dağıtamaz.

(10) Veteriner tıbbi ürün satan Sağlık Bakanlığında ruhsatlı ecza depoları ve eczaneler de bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmek zorundadır.

#### **Satış yerlerinin özellikleri**

**MADDE 35 –** (1) Toptan ve perakende satış yerleri, faaliyetlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütmek amacıyla, uygun ve yeterli donanım ile fiziki yapılanmaya sahip olmak zorundadır.

(2) Satış yerlerinin taşınması ve uyması gereken esaslar Bakanlıkça Bakanlık internet sayfasında yayınlanan kılavuz ile belirlenir. Ancak muayene odası, ameliyat odası gibi bölümlerde, sadece müdahalelerde kullanılacak ürünler bulundurulabilir.

(3) Pazarlama izni sahipleri ve depolar, dağıtım sırasında ürün özelliklerini etkilemeyecek tüm önlemleri almak ve Bakanlık talimatlarına uymak zorundadır. Bu konuda sorumluluk dağıtım yapana aittir.

#### **Bulundurulması mecburi ürünler**

**MADDE 36 –** (1) Bakanlık, ülke genelinde veya belirli bir bölgede bulunan satış yerlerinin, hayvan sağlığında önem arz edebilecek bazı ürünleri, belirlenecek miktar ve sürede stokta bulundurmasını zorunlu tutabilir. Depolar talep edilmesi durumunda bu ürünlerin en kısa sürede ve en uygun şartlarda ilgili yerlere ulaştırılması için gerekli önlemleri almak zorundadırlar.

#### **Tanıtım**

**MADDE 37 –** (1) Satış yerleri, veteriner tıbbi ürünlerin tanıtımına ilişkin düzenlemelere göre hareket etmek zorundadır. Satış yerleri, tabela, afiş, el ilanı, internet siteleri, elektronik posta grupları ve sosyal ağlar gibi elektronik ortamlar, promosyon malzemeleri gibi araçları kullanarak, veteriner tıbbi ürün satışı yaptığına dair herhangi bir ifade kullanamaz, ilan veremez, reklam, kampanya veya tanıtım yapamaz. Ürünün tanıtım yetkisi, sadece izin sahibine aittir. Ancak depolar, sadece isim ve haberleşme adreslerini belirtmek kaydıyla ilan verebilirler.

(2) Satış yerleri, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen herhangi bir yolla, sattığı ürünlerin fiyatlarını duyuramaz.

#### **Tadilat ve inceleme**

**MADDE 38 –** (1) Satış yerlerinde önemli bir tadilat yapmak isteyen ruhsat/izin sahibi, tadilata ilişkin belgeler ile il müdürlüğüne başvurarak izin alır. İl müdürlüğü tarafından belgeler üzerinde ve gerektiğinde yerinde incelemeler yapılarak ön izin verilir. Tadilatın yapılmasını takiben il müdürlüğü, değişiklikleri yerinde inceler ve uygun görmesi halinde rapor düzenler ve bu rapora istinaden değişikliği onaylayarak başvuru sahibine bildirir.

(2) Satış yerinin yangın, deprem, sel gibi sebeplerle ürün güvenilirliğine ilişkin önemli ölçüde zarar görmesi halinde satış işlemleri durdurulur. Satış yerindeki onarım/tadilat işlemleri sona erene kadar gerektiğinde ürünler yedimine alınır ya da iadesi veya uygun görüldüğünde diğer yasal satış yerlerine devri yapılır.

#### **Veteriner ecza deposu açma şartları**

**MADDE 39 –** (1) Veteriner ecza deposu ruhsatı sadece eczacı veya veteriner hekim olan gerçek kişilerle bu meslek gruplarından birinin ortağı olduğu tüzel kişiler adına düzenlenir. Veteriner biyolojik ürünle ilgili faaliyet gösterecek depolarda ise veteriner hekim olan gerçek kişilerle bir veteriner hekimin ortağı olduğu tüzel kişiler adına düzenlenir.

(2) Gerçek kişilerde başvuru sahibi, tüzel kişilerde ise şirket ortağı eczacı veya veteriner hekim, deponun sorumlu yöneticisi olarak kabul edilir. Sorumlu yöneticilik belgelerinin Genel Müdürlükçe onaylanması şarttır. Sorumlu yöneticinin görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Depo faaliyetlerinin mevzuata uygun yürütülmesini sağlamak.
- b) Ürünlerin uygun şartlarda muhafazasını sağlamak.
- c) Bakanlıkça istenen kayıtların tutulmasını sağlamak.
- ç) Bakanlıkça yapılan denetim ve kontrollere refakat etmek.
- d) Bakanlıkça istenen bilgileri sağlamak.
- e) Bakanlıkça düzenlenen ilgili kurslara katılmak.

(3) Sorumlu yönetici fiilen devamlı olarak işyerinde bulunmak zorundadır. Birden çok işyerinde görev ve sorumluluk alamaz. Zorunlu sebeplerden dolayı iş yerinden ayrılmak zorunda kaldığı takdirde başka bir sorumlu yönetici vekil olarak görevlendirilir ve bu durum il müdürlüğüne bildirilir. İki ayı geçecek işten ayrılmalarda Genel Müdürlüğün onayı ile yeni bir sorumlu yönetici atanmalıdır.

(4) Yapılan denetimlerde işinin başında bulunmadığı tespit edilen veya vekil tayinini il müdürlüğüne bildirmeyen sorumlu yöneticiye ikazda bulunulur. Aynı yıl içerisinde ikiden fazla ikaz alan sorumlu yöneticinin belgesi iptal edilir ve yeni bir sorumlu atanır. Sorumlu yöneticilik belgesi iptal edilen kişiler son görevlerinden ayrılış tarihlerinden itibaren bir yıl süreyle herhangi bir veteriner ecza deposunda sorumlu yöneticilik yapamaz.

(5) Depo, sorumlu yöneticilik görevinin herhangi bir şekilde boşalması halinde beş iş günü içinde il müdürlüğüne bilgi vermek, sorumlu yöneticilik belgesini iptal ettirmek üzere iade etmek ve yeni bir sorumlu yönetici atamak zorundadır. Sorumlu yöneticinin ayrılışını bildirmeyen ve en geç on beş gün içerisinde yeni sorumlu yönetici tayin etmeyen depoların ruhsatları askıya alınır, faaliyetleri durdurulur.

(6) Depo, ilgili mevzuat kapsamında yürüteceği tüm faaliyetler için sorumlu yöneticiye gerekli imkânları sunmak zorundadır.

(7) Tüzel kişiler, her yıl ocak ayında sorumlu yöneticinin halen şirket ortağı olduğunu ve görevine devam ettiğini gösteren resmi belgeyi il müdürlüğüne vermek zorundadır. Bu bildirim yapmayan depoların ruhsatları askıya alınır, faaliyetleri durdurulur.

#### **Veteriner ecza deposu ruhsatının verilmesi**

**MADDE 40 –** (1) Müracaat, aşağıdaki belgeler ile il müdürlüğüne yapılır;

- a) Dilekçe,
- b) Sorumlu yöneticinin nüfus cüzdanı fotokopisi, diploma fotokopisi, ikamet beyanı veya belgesi, telefon ve belgegeçer numaraları ile elektronik posta adresi, imza sirküleri, 4 adet vesikalık resmi,
- c) Başvuru sahibinin tüzel kişi olması durumunda, şirketin adresini, kuruluş amaçlarını, ortaklarını ve sorumlu kişilerin görev, unvan ve imza yetki sınırlarını belirten ticaret sicil gazetesinin örneği, şirket ana sözleşmesinin sureti ve sorumlu yöneticinin görevlendirildiğine dair yazı,

- c) Veteriner ecza deposunun teçhizatını ve bölümlerini de gösteren 1/50 ölçekli planı,
- d) Veteriner ecza deposunun kurulacağı yerin açık posta adresli onaylı imar planı veya yapı kullanma izin belgesi,
- e) Veteriner ecza deposu olacak yerin yangın güvenliği açısından uygun olduğuna dair ilgili makamdan alınmış belge,
- f) Ücret ve harçların yatırıldığına dair makbuz,
- g) Türkiye’de başka şubesi varsa adı ve adresi,
- ğ) Temsilci ecza depoları için yürütülecek diğer faaliyetler ile ilgili detaylı bilgiler.

(2) İl müdürlüğü tarafından on beş iş günü içinde belgeler üzerinde ve yerinde yapılan incelemeler sonucunda, depo ile ilgili rapor düzenlenir. İncelemeler en az iki sorumlu teknik personel tarafından yapılır. Depo ilçe sınırları içinde kurulacaksa ilçe müdürlüğünde de yetkili bir personel söz konusu heyette görev alır.

(3) İnceleme neticesinde depo uygun görülmezse müracaat sahibine on beş işgünü içinde gerekçeli bilgi verilir. Uygunsuzlukların tebellüğünden itibaren bir ay içinde eksiklikler tamamlanmazsa müracaat dosyası müracaatçıya iade edilir.

(4) İl müdürlüğü uygun gördüğü başvurulara ait, değerlendirme raporunu da içeren dosyayı on beş iş günü içinde Genel Müdürlüğe gönderir. Genel Müdürlük, uygun görülen başvurular için on beş iş günü içinde iki nüsha halinde “Veteriner Ecza Deposu Ruhsatnamesi” düzenler. Bir nüshası ilgiliye, bir nüshası ise il müdürlüğüne gönderilir.

(5) Genel Müdürlük, kendisine gönderilen belgelerde eksiklik tespit etmesi halinde, durumu başvuru sahibine iletmek üzere ilgili il müdürlüğüne bildirir. Eksiklikler başvuran tarafından giderildikten sonra ruhsatname düzenlenir.

#### **Depo faaliyetleri**

**MADDE 41 –** (1) Depolar toptan veya perakende olarak doğrudan son kullanıcıya satış yapamaz.

(2) Depolar, veteriner biyolojik ürün dışındaki ürünleri sadece aşağıda belirtilen mahallere dağıtabilir;

- a) Eczaneler,
- b) Perakende satış izni olan veteriner muayenehane, poliklinik ve hastaneler,
- c) Diğer ecza depoları,
- ç) Veteriner biyolojik ürünler, pazarlama izni sahipleri veya veteriner ecza depoları tarafından perakende satış izni olan veteriner muayenehane, poliklinik ve hastanelere dağıtılabilir.

(3) Bakanlık, hayvan sağlığı hizmeti veren, hayvan yetiştiren veya hayvancılıkla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, veteriner hekimlerinin raporuna istinaden, ihale yoluyla depolardan ürün teminine izin verebilir.

(4) Hayvan sağlığı hizmetlerini, bünyesinde istihdam ettiği veteriner hekimlerle sağlayan hayvancılık işletmeleri, Bakanlığın izni şartıyla, depolardan ürün temin edebilir. Ancak bu ürünler, sadece işletmenin sahip olduğu hayvanlara uygulanabilir. İşletmeler herhangi bir gerekçe ile bu ürünleri başka kişilere satamaz, dağıtamaz. Bu fıkra ile ilgili hususlar Bakanlıkça belirlenerek Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.

(5) Bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkrasında belirtilen alımlarda, ürünlerin muhafazası ile ilgili tüm sorumluluk alıcıya aittir.

(6) Depolar, bu Yönetmelik kapsamındaki ürünleri, satmak ya da dağıtmak amacıyla ruhsat/izin verilmemiş gerçek veya tüzel kişilere satamaz, dağıtamaz.

#### **Depo kayıtları**

**MADDE 42 –** (1) Depolar, ürünlerle ilgili alım, satım ve stok kayıtlarını, ürünlerin üretim tarihi, adı, miktarı, seri numarası, alım veya dağıtım yapılan kişi veya kuruluşların adları ve adresleri ve gerektiğinde geri çekme işlemleri açısından izlenebilirliğini sağlayacak her türlü bilgileri içerecek şekilde tutmak, tüm kayıt ve belgeleri her an denetime hazır ve güncel olarak bulundurmak ve

en az beş yıl süre ile muhafaza etmek, talep edildiğinde Bakanlığa göndermek, teftişe sunmak, Bakanlıkça uygulanacak izleme sistemlerine uymak zorundadır.

(2) Depo, teftişlerde tespit edilen hususların kaydedilmesi amacıyla Denetim Defteri bulundurmalıdır.

(3) Tutulacak kayıtlar ve kayıtların tutulması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenerek Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.

(4) Gelen, giden ve hali hazırda stokta bulunan ürünlerin miktarları, birbirleriyle karşılaştırmak amacıyla, yılda en az bir defa ayrıntılı bir denetim yapılarak tespit edilecek ve her türlü uyumsuzluk, sebepleriyle birlikte kayda geçirilecektir. Bu kayıtlar beş yıllık bir süre boyunca yetkili makamların denetimine hazır tutulacaktır.

(5) Temsilci ecza depoları da, depolama veya ikincil ambalajlama yaptıkları ürünlerle ilgili tüm kayıtları bu madde hükümlerine göre tutmak zorundadır.

#### **Şubeler ve temsilci ecza depoları**

**MADDE 43 –** (1) Şubeler de ecza deposu hükmündedir ve ruhsat almak zorundadır.

(2) Tüzel kişilere ait veteriner ecza depolarının şubelerinde ve temsilci depolarında görevli sorumlu yöneticiler şirket ortağı olmak zorunda değildir.

(3) Temsilci ecza depoları, ruhsatlandırma, denetim gibi işlemler yönünden veteriner ecza deposu hükmünde olup, bu depolar için "temsilci ecza deposu ruhsatı" düzenlenir. Ancak bu depolar sadece veteriner ecza depolarına ürün dağıtabilir. Pazarlama izni sahipleri, temsilci ecza depolarından hizmet satın alarak, depolama ve ikincil ambalajlama işlemlerini bu yerlerde yürütebilir.

#### **Ticari unvan değişikliği, nakil ve devir işlemleri**

**MADDE 44 –** (1) Deponun il sınırları içinde nakli halinde sorumlu yönetici bir dilekçe ekinde aşağıdaki belgeler ile il müdürlüğüne müracaat eder;

- Nakil yapılacak yerin onaylı imar planı veya yapı kullanma izin belgesi,
- Tüzel kişilerde yönetim kurulunun nakil ile ilgili muvafakat belgesi,
- Yeni adresi gösterir ticaret sicil gazetesini,
- Yeni deponun teçhizatını ve bölümleri de gösteren 1/50 ölçekli planı,
- Ecza deposu olacak yerin tamamının yangın güvenliği açısından uygun olduğuna dair ilgili makamdan alınmış onaylı belge,
- İlgili ücret ve harçların yatırıldığına dair makbuz,
- Önceki adres için düzenlenmiş ruhsat ve sorumlu yöneticilik belgesi.

(2) Başvurunun il müdürlüğüne yapılması sonrasında, bu Yönetmeliğin ilk başvuru ile ilgili maddesi hükümlerine göre yeni ruhsatname düzenlenir.

(3) Deponun devri halinde, devralan kişi bir dilekçe ekinde, devralan ile devreden arasında yapılmış noter onaylı devir sözleşmesi ve devralana ait ilk başvuruda aranan belgeler ile müdürlüğüne müracaat eder. İl müdürlüğü gerekli incelemeleri yaparak, bu Yönetmeliğin 40 ıncı maddesi hükümlerine göre yeni ruhsatname düzenler. Ancak psikotropik/narkotik ürünler Bakanlık yetkilileri nezaretinde gerçekleştirilir.

#### **Perakende satış yerleri ve perakende satış izni**

**MADDE 45 –** (1) Veteriner tıbbi ürün perakende satış izni, muayenehane ve polikliniklerde ruhsat sahibi olan veteriner hekim adına, adi ortaklık şeklinde açılmış muayenehane, poliklinikler ile hayvan hastanelerinde ise bu işyerleri tarafından veteriner tıbbi ürün satış sorumlusu olarak gösterilecek veteriner hekim adına düzenlenir.

(2) Müracaat aşağıda yer alan belgeler ile il müdürlüğüne yapılır;

- Dilekçe,

- b) Adına satış izni düzenlenecek veteriner hekimin nüfus cüzdanı fotokopisi, diploma fotokopisi, ikamet beyanı veya belgesi, telefon ve belgegeçer numaraları ile elektronik posta adresi, imza sirküleri, 4 adet vesikalık resmi,
- c) Satış sorumlusunun görevlerini yürütmesine engel fiziksel veya ruhsal bir hastalığının olmadığına dair beyanı,
- ç) Başvuru sahibinin tüzel kişi olması durumunda, şirketin adresini, kuruluş amaçlarını, ortaklarını ve sorumlu kişilerin görev, unvan ve imza yetki sınırlarını belirten ticaret sicil gazetesinin aslı veya sureti, şirket ana sözleşmesinin sureti ve satış sorumlusunun görevlendirildiğine dair yazı,
- d) Ücret ve harçların yatırıldığına dair makbuz,
- e) Bakanlıktan alınmış veteriner muayenehane, poliklinik veya hastane ruhsat belgesinin fotokopisi,
- f) Satış yerinin teçhizatını ve bölümlerini gösteren 1/50 ölçekli planı,
- g) Satış yerinin açık posta adresli onaylı imar planı veya yapı kullanma izin belgesi,
- ğ) Satış yerinin yangın güvenliği açısından uygun olduğuna dair ilgili makamdan alınmış belge,
- h) Hastaneler ve bir veteriner hekim tarafından kurulmuş muayenehane ve polikliniklerde, ilgili meslek mensubunun satış sorumlusu olarak istihdam edildiğini ve ilgili mevzuat kapsamındaki faaliyetlerden sorumlu olduğunu belirtilen noter onaylı iş sözleşmesi ve yürürlükteki mevzuata uygun olarak sigortalı olduğunu ve çalıştığını gösteren ilgili resmi kurumdan alınan güncel belge.
- (3) Muayenehane, poliklinik ve hastanenin de muvafakati şartıyla, sorumlular ürün satışı ile ilgili görevlerini yürütmek üzere iş akdi yapılmış bir başka veteriner hekime vekâlet verebilir. Ürün satış sorumlusunun işyerinde bir vekil tayin etmesi halinde, vekile ait ve bir önceki fıkrada yer alan sorumlu yönetici ilgili belgeler ile vekilin muvafakatnamesi de başvuruya eklenir.
- (4) İl müdürlüğü, veteriner muayenehane, poliklinik veya hastane açılması sırasında başvurudan alınan ortak belgeleri, güncel olması şartıyla, perakende satış izni için talep etmeyebilir.
- (5) İl müdürlüğü tarafından on beş iş günü içinde belgeler üzerinde ve yerinde yapılan incelemeler sonucunda uygun görüldüğünde rapor düzenlenir. İncelemeler en az iki sorumlu teknik personel tarafından yapılır. İlçe sınırları içindeki satış yerleri için ilçe müdürlüğünde de yetkili bir personel söz konusu heyette görev alır ve dosyanın bir sureti de ilçe müdürlüğüne gönderilir.
- (6) İnceleme neticesinde satış yeri uygun görülmezse müracaat sahibine on beş işgünü içinde gerekçeli bilgi verilir. Uygunsuzlukların tebellüğünden itibaren bir ay içinde eksiklikler tamamlanmazsa müracaat dosyası müracaatçıya iade edilir.
- (7) Eğer satış yeri uygun görülmüş ise on beş iş günü içinde veteriner tıbbi ürün perakende satış izni düzenlenir. Belge iki nüsha düzenlenir. Bir nüshası ilgiliye verilir. Bir nüsha da İl müdürlüğünde alıkonur. Eğer satış yeri ilçe sınırları içinde ise ilçe müdürlüğüne de dosyanın bir sureti teslim edilir.
- (8) Perakende satış izni, bir veteriner hekim adına düzenlenir. Bu kişi için ikinci bir izin düzenlenemez.
- (9) Muayenehane, poliklinik ve hastaneler, satış sorumlusunun herhangi bir sebeple görevden ayrılması halinde en geç beş iş günü içinde yeni bir satış sorumlusu tespit ederek, eski satış izni ile il müdürlüğüne başvurmak zorundadır. Bu süre içinde vekil olarak bildirilen veteriner hekim, satış ile ilgili işlemleri yürütür. Zamanında satış sorumlusu atanmaması halinde izin iptal edilir, satış durdurulur, ürünler yeni bir sorumlu belirlenene kadar yedimeine alınır.

#### **Nakil ve devir işlemleri**

**MADDE 46 –** (1) Perakende satış izni sahibi, iş yerinin nakli halinde, izne esas ilgili belgeleri nakil yapılan yer için yeniden düzenleyerek dilekçe ve eski izin ile il müdürlüğüne başvurur. İlk müracaatta olduğu gibi yapılan tetkikler sonucunda başvurunun uygun bulunması halinde yeni belge düzenlenir.

(2) Muayenehane, poliklinik veya hayvan hastanesinin devri halinde perakende satış izni geçerliliğini yitirir. Satış yerini devralan kişiler, kendileri adına yeniden perakende satış izni almak üzere bir dilekçe ekinde eski satış izin belgesi ile il müdürlüğüne başvurur.

## Perakende satış yerleri kayıtları

**MADDE 47 –** (1) Satış izni verilen perakende satış yerlerinde aşağıdaki defterler bulundurulur;

- a) Yapılacak denetimlerde tespit edilen hususların kaydedileceği Denetim Defteri,
  - b) Satış yerine gelen ürünlerin kaydedileceği Veteriner Tıbbi Ürün Kayıt Defteri,
  - c) Sadece, satış yerinde görevli olmayan veteriner hekimlerin düzenlediği reçetelerin kaydedileceği uygun Reçete Kayıt Defteri,
  - ç) Narkotik ve Psikotropik Ürünler Stok ve Sarf Defteri,
  - d) Geri çekme kararı verilen, iade veya devir edilen ürünlerin kaydedileceği İade-Devir Defteri.
- (2) Reçeteler, reçete kayıt defterindeki sırayla Reçete Muhafaza Dosyası'nda en az iki yıl süreyle muhafaza edilir.
- (3) Veteriner hekimler, muayene ettikleri hayvanlar için düzenledikleri reçeteleri ve sattıkları ürünleri muayene kayıt defterine kaydetmek zorundadır. Bu reçeteler muayene kayıt defterindeki sıraya göre muhafaza edilir.
- (4) Alış, satış, devir ve iade ile ilgili tüm ticari belgeler en az iki yıl ayrı dosyalarda ve tarih sırası ile muhafaza edilir.
- (5) Narkotik ve Psikotropik Ürünlere ait reçeteler ile tüm ticari belgeler diğer ürünlerden farklı dosyalarda ve en az beş yıl muhafaza edilir.
- (6) Kayıtlar okunaklı, anlaşılır, kolay ve hızlı ulaşılabilir, ürünle ilgili tüm faaliyetlerin ve safhaların izlenmesine müsait şekilde bulunmalı ve beş yıl süreyle muhafaza edilmelidir.
- (7) Denetim Defteri ile Narkotik ve Psikotropik Ürünler Stok ve Sarf Defteri hariç diğer defterler, istenen bilgilerin karşılanması şartıyla, biçimi sorumlusunun keyfiyetine bırakılarak elektronik ortamda kayıt altına alınabilir. Bu durum kayıtların muhafaza süresini etkilemez ve kayıtların muhafazası ile ilgili tüm sorumluluk satış izni sahibine aittir.
- (8) Gelen, giden ve hali hazırda stokta bulunan ürünlerin miktarları, birbirleriyle karşılaştırmak amacıyla, yılda en az bir defa ayrıntılı bir denetim yapılarak tespit edilecek ve her türlü uyumsuzluk, sebepleriyle birlikte kayda geçirilecektir. Bu kayıtlar beş yıllık bir süre boyunca yetkili makamların denetimine hazır tutulur.
- (9) Tutulacak kayıtlar ile ilgili esaslar Bakanlıkça belirlenir ve Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.

## Reçete ile ilgili esaslar

- MADDE 48 –** (1) Herhangi bir ürünü veya terkibi hayvana uygulayan ya da uygulanmasını tavsiye eden veteriner hekim, gerektiğinde söz konusu durumu belgelemek üzere reçete düzenlemeli, hayvanla ilgili kişiye vermeli ve gerektiğinde kaydetmelidir.
- (2) Veteriner hekim reçetesinde asgari olarak tarih, veteriner hekime ait kimlik bilgileri (adı-soyadı, imzası, adresi, diploma numarası), hayvana ait kimlik bilgileri, reçete edilen ürün veya terkip hakkında bilgiler (isim, gücü ve farmasötik şekli, kullanım şekli, ticari ambalaj şekli, uygulama yolu ve dozu ile tedavi süresi) yer almalıdır.
- (3) Bakanlık herhangi bir durum, işletme, ürün sınıfı ya da hayvan grubu için reçete bilgilerinde ve kullanımında özel düzenlemeler yapabilir, bunların kullanılmasını zorunlu kılabilir veya reçeteleri sınıflandırabilir. Ürünlerin reçeteye tabilik durumu Bakanlıkça belirlenerek Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.
- (4) Veteriner hekim uygun izinli bir ürün bulunmaması durumunda, veteriner biyolojik ürünler dışındaki izinli ürünleri mesleki bilgisine dayanarak etiket dışı olarak kullanabilir veya kullanılmasını tavsiye edebilir. Bu durumda veteriner hekim etiket dışı uygulamanın muhtemel her türlü etkisi hakkında yetiştiriciye gerekli bilgiyi vermek, kayıtlarında ve reçetede bu durumu belirtmek zorundadır. Etiket dışı kullanım durumunda, kullanılan ürün için ilgili hayvan türlerine göre bir kalıntı arınma süresi belirlenmemişse Bakanlık asgari bir süre ve/veya kurallar tavsiye edebilir. Etiket dışı kullanımda sorumluluk uygulayana ve uygulatana aittir.
- (5) Psikotropik ve narkotik ürünlerin yazıldığı reçeteye başka herhangi bir ürün yazılamaz.

(6) Reçeteler en az üç nüsha olarak düzenlenir. Bir nüsha, düzenleyen veteriner hekim tarafından muhafaza edilir. Diğer iki nüsha ise aslı veteriner tıbbi ürün satış yerine verilmek üzere hayvan sahibine verilir. Reçete edilen ürünün veteriner ilaçlı premiks olması halinde reçete dört nüsha düzenlenir ve dördüncü nüsha ilaçlı yemi hazırlayacak tesiste muhafaza edilir.

#### **Perakende alış ve satışla ilgili esaslar**

**MADDE 49 –** (1) Veteriner tıbbi ürünlerin perakende alış ve satışında uyulması gereken esaslar şunlardır:

- a) Alış ve satış işlemleri, Bakanlığın izin vermediği kanallar yolu ile yapılamaz.
- b) Satışlar, adına perakende satış izni düzenlenmiş veteriner hekimin veya vekilinin sorumluluğu ve nezareti altında yapılır. Bu şahıslar dışında kimse satış yapamaz.
- c) Reçeteye tabi ürünlerin reçetesiz satışı yapılamaz.
- ç) Usulüne uygun düzenlenmemiş, belge niteliğini kaybetmiş reçeteler ile internet, faks, telefon, kurye, komisyoncu ve benzeri yollarla gelen reçeteler kabul edilmez. Veteriner hekimlerin elektronik ortamda yazarak bunu güvenli elektronik imza ile imzalamalarıyla gerçekleşen elektronik reçeteler (e-reçete) bu hükmün dışındadır.
- d) Psikotropik ve narkotik ürünler sadece reçeteyi düzenleyen veteriner hekime satılır ve teslim edilir. Başka bir şahsa satılamaz ve teslim edilemez. Bilgiler ürün ve reçete kayıt defterlerinin yanında Narkotik ve Psikotropik İlaçlar Stok ve Sarf Defteri'ne de işlenir.
- e) Psikotropik ve narkotik tıbbi müstahzar için ayrı fatura düzenlenir ve bu faturanın bir örneği beş yıl süreyle muhafaza edilir.
- f) Gezici olarak ürün satılamaz. Muayene ve müdahale esnasında kullanılan ürünlerin hasta sahibi veya bakıcısına teslim edilmesi bu kuraldan istisnadır.
- g) Perakende satış yerleri kendi aralarında ürün ticareti yapamaz, depolara ürün satamazlar. Ancak mecburi durumlarda ürünlerin satış ve kullanımını kısıtlayacak olan satış izninin iptali ya da sağlık veya yasal mecburiyet sebebiyle uzun süreyle faaliyetin durdurulacağı durumlarda gerektiğinde il veya ilçe müdürlüğü yetkilileri nezaretinde ürün devrini sağlamak için satış yapılabilir. Satış yerleri ihtiyaç fazlası ürünleri, aldıkları depolara iade edebilir.
- ğ) Perakende satış yerleri hiç bir şekilde toptan satış yapamaz, bu amaçla düzenlenecek ihalelere katılamaz.
- h) Sadece veteriner hekim veya yardımcı sağlık personeli tarafından uygulanması gereken ürünlerin, sadece bu kişilere satışı yapılabilir.

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **Veteriner Tıbbi Ürünlerin Tanıtımı**

#### **Tanıtımın kapsamı**

**MADDE 50 –** (1) Pazarlama izni verilmiş ürünlerin tanıtımı, ürün izin sahipleri veya bunların yetki devri yaptığı kişiler tarafından yapılabilir. Pazarlama izni sahibi dışında hiç bir kurum, kuruluş, dernek, vakıf, birlik ve benzeri teşekküller, veteriner hekim aracılığıyla dahi, ürün tanıtımı yapamaz, tavsiye edemez, kullanımı özendirici faaliyetlerde bulunamaz. Pazarlama izni olmayan ürünlerin tanıtımı yapılamaz.

(2) Reçeteli satılan ürünlerin tanıtımı sadece veteriner hekimler ile eczacılara yapılabilir, halka veya yetiştiricilere tanıtımı yapılamaz. Ancak fakülte yönetiminin izni alınmak kaydıyla veteriner fakültesi öğrencilerine tanıtım yapılabilir.

(3) Bakanlıktan ruhsatlı ev ve süs hayvanları ile akvaryum balıkları satış yerlerine, sadece bu yerlerde satılmasına müsaade edilen ürünlerin tanıtımı yapılabilir.

(4) Ürünlerin radyo, televizyon, gazete, dergi, internet gibi kitlesel iletişim vasıtalarıyla reklamı yapılamaz. Bu amaçla yazılı, sesli, resimli ve görüntülü olarak ilan verilemez. Ancak, narkotik ve psikotropik etkili ürünler hariç olmak ve "veteriner hekim ve eczacılara

duyurulur" şeklinde başlamak üzere, gazete ve dergilere, ürünün piyasaya arz edildiğini bildiren; izin sahibinin adı veya amblemi, ürünün ticari adı, gücü ve farmasötik şekli, etkin maddelerinin jenerik isimleri, ürünün kısa farmakoterapötik kullanımı, izin tarih ve numarası ile reçeteye tabilik durumunun belirtildiği ilanlar verilebilir. İstendiğinde pazarlama izni sahibinin irtibat adresi de verilebilir. Bu ilanlarda ürün resmi haricinde resim kullanılamaz. Bu tür ilanlar için Bakanlıktan izin alınmalı ve bu amaçla verilecek ilan metinleri önceden Bakanlığa gönderilmelidir. Basın duyurusu bir kez yayımlanabilir. Gazetelerde yayımlanacak basın duyurusunun boyutu gazete tam sayfasının 1/8'ini geçemez.

(5) Sadece veteriner hekimlere ve eczacılara yönelik basın, mesleki basın olarak kabul edilir. Yetiştiricilere yönelik basın, mesleki basın olarak kabul edilmez.

(6) Veteriner tıbbi ürün toptan ve perakende satış yerleri, ürün satışı yaptıklarına dair ilan veremez, ürünlerle ilgili tanıtım yapamazlar. Satış yerlerinde, "ürün adı ve veteriner hekime danışınız" ibareli dışarda ürün tanıtımı yapan afiş, ilan gibi malzemeler asılamaz, yapıştırılmaz.

(7) Narkotik ve psikotropik etkili ürünlerin kitlesel iletişim vasıtalarıyla hatırlatıcı ya da bilgilendirici tanıtımı yapılamaz, bu ürünler için azaltılmış numune hazırlanamaz, dağıtılamaz. Bu ürünlerin sadece mesleki basında tanıtımı yapılabilir.

(8) Karşılaştırma yöntemi ile yapılacak tanıtımlar, bilimsel gerçeklere ve meslek ahlakına uygun ve kanıtlanabilir şekilde olmalıdır. Tanıtım, rakip bir ürünü hedef almamalıdır.

(9) Ürünlerin etiket veya kullanma talimatında başka ürünlerin veya etkin maddelerin tanıtımı yapılamaz.

(10) Reklam özelliği taşımamak kaydıyla, ürünlerin prospektüsleri bilgilendirme amaçlı olarak internet üzerinden yayınlanabilir.

#### **Tanıtım bilgilerinin genel özelliği**

**MADDE 51 –** (1) Ürün tanıtımında kullanılan bilgiler kesinlikle doğru, gerçekçi, kanıtlanabilir, geçerli ve güvenilir olmalıdır. Bu bilgiler gereksiz ürün kullanımına veya zararlı etkiler oluşmasına sebep olacak şekilde de düzenlenemez, verilemez. Verilen bilgiler prospektüs bilgilerine uygun olmalıdır.

(2) Hiçbir ilaç mutlak manada güvenli olmadığından; bir tanıtımda "güvenli" kelimesi kriter veya kategori bildirilmeden kullanılamaz.

(3) Tanıtımında yapılacak alıntılar kaynakları tam olarak belirtilmek suretiyle kullanılır.

(4) İnsan, hayvan ve çevre sağlığına zararlı etkileri olabilecek ürünlerin bu etkileri ile ilgili bilgi verilmelidir.

#### **Temsilci**

**MADDE 52 –** (1) Tanıtım temsilcisi, tam ve yeterli, gerekli bilimsel veri ve bilgilere sahip olmalıdır. Temsilcilerin yeterliliği, ürün izin sahibinin sorumluluğundadır. Bu amaçla ürün izin sahipleri temsilcilere gerekli eğitimleri vermek zorundadır.

(2) Temsilci tanıtımış olduğu ürünler ile ilgili olumsuz bilgileri ürün izin sahibine bildirmelidir.

(3) Temsilcilerin tanıtımla ilgili tüm faaliyetlerinden ve tanıtımla ilgili tüm hususlardan ürün izni sahibi sorumludur.

#### **Numunelik ürün**

**MADDE 53 –** (1) Tanıtım amacıyla kullanılacak olan ürünler aşağıdaki şartlara uygun olmalıdır:

a) Fiyat bildirimi bulunmamalıdır.

b) Numuneler, pazardaki en küçük ticari takdim şeklinden azaltılmış olarak sunulur. Ancak, farmasötik şekilleri nedeniyle azaltılamayacak ürünlerin numunelerinde azaltılmış olma özelliği aranmayabilir.

c) İç ve dış ambalaj etiketi üzerinde "veteriner hekim numunesidir, satılamaz" ifadesi dikkati çekecek şekilde yer almalıdır.

ç) Numune, bu fıkarda belirtilen özellikler hariç asıl üründen farklı olamaz.

(2) Reçeteye tabi ürünlere ait numuneler sadece veteriner hekimlere verilebilir.

(3) İzin sahipleri, bedelsiz ürün tanıtım numunelerinin üretim, ithalat ve dağıtımına yönelik olarak yeterli bir kayıt ve kontrol sistemini kurar, sorumlularını belirler. Bu kayıtlar talep edilmesi hâlinde Bakanlığın belirleyeceği formatta, elektronik veya yazılı olarak Bakanlık yetkililerine bildirilir.

(4) Bedelsiz ürün numunelerinin yıllık dağıtılan miktarı, ilgili ürünün bir önceki yıla ait satış miktarının % 5'ini geçemez. Numune dağıtımı ürün piyasaya verildikten itibaren iki yıl ile sınırlıdır.

(5) Tanıtım numuneleri, klinik araştırmalarda araştırma ürünü olarak kullanılamaz.

#### **Tanıtım malzemeleri ve promosyon**

**MADDE 54 –** (1) Tanıtım malzemeleri aşağıdaki özelliklere uygun olmalıdır:

a) Tanıtım malzemeleri sadece veteriner hekim ve eczacılara dağıtılabilir. Ancak, gıda değeri olan hayvanlarda kalıntı bırakmayan, kullanımı özel bilgi ve tecrübe gerektirmeyen ürünlerin ticari isimlerinin ve izin sahiplerinin isim veya logosunun bulunduğu hatırlatma amaçlı tanıtım malzemelerini Bakanlık bu hükmün dışında tutabilir.

b) Nitelik ve nicelik açısından hatırlatma amacını aşmamalı, maddi değeri mütevazı sınırlar içinde olmalıdır. Bakanlık gerektiğinde, tanıtım malzemelerinin azami maddi değerini belirler.

c) Ürünün adı, gücü, farmasötik şekli ve izin sahibi bilgilerinden daha fazlasını taşıyan defter, kitapçık, broşür, slayt, film gibi malzemelerde ürünün tüm prospektüs bilgileri kullanılmalıdır.

(2) Veteriner tıbbi ürün kullanımını teşvik etmek ve satışını arttırmak yönünde hediye verilemez, promosyon dağıtılamaz, şans oyunları düzenlenemez, fiyat indirimi dışında kampanya yapılamaz, veteriner tıbbi ürünleri kullanacak veya reçeteyi yazacak olanlara doğrudan veya dolaylı olarak maddi avantajlar sağlanamaz. Ancak, diğer hükümlere uymak kaydıyla, veteriner hekim veya eczacılara mesleki malzemeler verilebilir.

(3) Resmi kurum ve kuruluşlar ile Bakanlığın uygun gördüğü diğer kişi, kurum ve kuruluşlara, ilmi araştırma ve eğitimi desteklemek amacıyla verilecek bağışlar promosyon kapsamı dışındadır.

(4) Pazarlama izni sahipleri, ürünlerinin reklamını yapmamak ya da ürününü hedef göstermemek kaydıyla, insan, hayvan ve çevre sağlığı konularında bilgilendirici ve bilinçlendirici ifadelerin ve firma logolarının yer aldığı afiş veya tanıtım malzemelerinin tüm kesimlere dağıtımını yapabilir.

#### **Faaliyetler ve sorumluluk**

**MADDE 55 –** (1) Veteriner tıbbi ürün pazarlama izni sahipleri veya yetkilerini devrettiği kişiler, ürünlerinin tanıtımı amacıyla toplantı, seminer, sempozyum, eğitim toplantıları gibi faaliyetler düzenleyebilir, bu faaliyetlere destek verebilir veya veteriner tıbbi ürünlerle ilgili fuar gibi organizasyonlara katılabilir. Bakanlık bu faaliyetlere gözlemci görevlendirebilir.

(2) Faaliyetlerde konukları ağırlama, her zaman makul bir düzeyde ve toplantının asıl amacına nazaran ikincil önemde olmalı ve protokol davetlileri hariç olmak üzere sadece veteriner hekimler ile eczacılara yönelik yapılmalıdır.

(3) Bu maddede belirtilenler dışında hiçbir faaliyet ile veteriner tıbbi ürün tanıtımı yapılamaz.

(4) İzin sahibinin tanıtımla ilgili sorumlulukları şunlardır:

a) İznine sahip olduğu ürüne ait tanıtımın bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygun olmasını sağlamak.

b) Bakanlığın talebi halinde tanıtım faaliyetleri ile ilgili gereken her türlü bilgiyi ve belgeyi sağlamak.

c) Kullanılacak tüm tanıtım malzemelerinin birer örneğini, talep edilmesi halinde Bakanlığa sunulmak üzere iki yıl süreyle saklamak.

d) Ürünlerin tanıtımı konusunda Bakanlıkça alınan kararların eksiksiz olarak uygulanmasını sağlamak.

d) Talep edildiğinde, düzenlenecek ve düzenlenen tanıtım faaliyetleri ile ilgili tüm belgeleri Bakanlığa iletmek, temsilcilerin hukuki ve ilmi eğitimini sağlamak.

# ALTINCI BÖLÜM

## Farmakovijilans

### Farmakovijilans faaliyetleri

**MADDE 56 –** (1) Farmakovijilans faaliyetlerinin ilgili tüm taraflarca yürütülmesinde aşağıda belirtilen kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılır:

- a) Veteriner hekim veya eczacıların bildirimleri,
- b) Farmakoepidemiolojik çalışmalar da dâhil olmak üzere izin verilme sonrası güvenlik çalışmaları,
- c) Diğer ülkelerin resmi otoritelerince ürün etkinliği ve güvenliğine dair alınan kararlar,
- ç) Etkinlik ve güvenilirlik ile ilgili ulusal ve uluslararası literatür,
- d) Ürünün uygun olmayan kullanımı, suiistimali gibi yarar veya risk değerlendirmesini etkileyecek diğer bilgiler,
- e) Etkinlik ve güvenilirlik konusuna ek bilgi sağlayabilecek veriler ve diğer risk sinyalleri gibi bilgiler,
- f) Bilgisayarlı sağlık veri tabanları,
- g) Yetiştirici ve uygulayıcılardan gelen bildirimler ve şikayetler,
- ğ) Denetimler veya sahadaki numuneler üzerinden yapılan kontrollerden alınan sonuçlar.

### İzin sahibinin sorumlulukları

**MADDE 57 –** (1) İzin sahibinin asli sorumluluğu, ürünlerinin etkinlik ve güvenilirliğini garanti etmek olduğundan, bu amaçla, izin sahibi, farmakovijilans çalışmalarının etkili bir şekilde izlenmesi, gerekli farmakovijilans sisteminin kurulması ve sürdürülmesi için personel eğitimi dâhil, gerekli her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.

(2) İzin sahibi farmakovijilans sorumlusu olarak atadığı kişinin farmakovijilans konusunda Bakanlıkça düzenlenen veya uygun görülen eğitim programlarına katılımını temin eder.

(3) İzin sahibi farmakovijilans faaliyetlerini ticari, akademik veya bilimsel bir kuruluş aracılığı ile yürütüyor olsa dahi, bünyesinde sürekli olarak bir farmakovijilans sorumlusunu istihdam etmek zorundadır.

(4) İzin sahibinin kendisine ulaşan bilgilerle ilgili sorumlulukları şunlardır:

- a) Ürüne ilişkin Türkiye’de veya ürünün pazarlandığı herhangi bir ülkede vuku bulan tüm şüpheli istenmeyen etkilere dair ayrıntılı kayıtları tutar ve arşivler.
- b) Türkiye’de vuku bulan ve sağlık mesleği mensupları tarafından kendisine iletilen tüm şüpheli ciddi istenmeyen etkilerin kayıtlarını tutar ve bunları derhal ve her halükârda, söz konusu bilginin alınmasını takiben en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirir.
- c) Türkiye’de vuku bulan ve farmakovijilansla ilgili kılavuza göre raporlama kriterlerini karşılayan diğer bütün şüpheli ciddi istenmeyen etkileri kaydeder ve derhal ve her halükârda, söz konusu bilginin alınmasını takiben en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirir.
- ç) Ürünün pazarlandığı diğer ülkelerden kendisine her hangi bir şekilde ulaşan bildirimler, ürünün bilinen risk/yarar profilini değiştiriyor ise, derhal ve her halükârda, söz konusu bilginin alınmasını takiben en geç on beş gün içinde Bakanlığa gerekli bilgi ve dokümanı gönderir.
- d) Ciddi veya beklenmeyen nitelikte olmayan tıbbi ürün istenmeyen etkilerinin tamamını ise, sadece periyodik güvenlik güncelleme raporu içeriğinde ve bu maddenin (e) bendinde belirtilen zamanlarda veya Bakanlığın talebi üzerine toplu halde Bakanlığa bildirir,
- e) Periyodik güvenilirlik güncelleme raporlarını, izin verilen bir tıbbi ürün için talep edildiği takdirde derhal veya izin alınmasından itibaren ilk iki yılda her altı ayda bir; takip eden iki yılda yıllık olarak ve iznin ilk yenileme zamanında Bakanlığa sunar. Bundan

sonraki periyodik güvenilirlik güncelleme raporlarını, izin yenileme başvurusu ile birlikte beş yıllık aralıklarla bildirir. Bu raporlar, ürünün yarar veya risklerine dair bilimsel bir değerlendirme raporunu da içerir.

#### **Farmakovijilans sorumlusu**

**MADDE 58 –** (1) Farmakovijilans sorumlusu aşağıdaki hususlardan sorumludur;

- a) Farmakovijilans faaliyetlerinin yürütülmesi için gerekli sistemi kurmak ve işletmek, temsilciler dâhil olmak üzere firma personeline ulaşan tüm şüpheli istenmeyen etkilerin izlenmesi ve değerlendirilmesi için gerekli standart farmakovijilans çalışma yöntemlerini hazırlamak, güncelleştirmek ve uygulamaya geçirmek,
- b) Ürünlerin riskleri ve güvenilirliği ile ilgili bilgileri toplamak, kaydetmek, arşivlemek ve değerlendirmek ve bu kapsamda ürünlerin pazarlama izni dosyalarında güncel bilgilerin bulundurulmasını sağlamak,
- c) Bakanlığın talep etmesi durumunda, ilgili ürünün taşıdığı yararların veya risklerin değerlendirilmesi için, söz konusu ürüne ait satış veya reçete hacmini içeren bilgiler de dâhil olmak üzere istenen bilgileri derhal ve tam olarak cevaplamak,
- ç) Bakanlık ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamak,
- d) Periyodik güvenilirlik güncelleme raporu ve izin verilmesi sonrası güvenilirlik çalışmaları dâhil olmak üzere Bakanlık tarafından istenen gerekli diğer bilgi ve belgeleri zamanında sağlamak.

(2) Farmakovijilans sorumlusu çalışmalarının tamamını, bu Yönetmeliğe göre yayınlanan kılavuz hükümleri doğrultusunda yürütür.

#### **Sağlık mesleği mensuplarının sorumlulukları**

**MADDE 59 –** (1) Hastalarda veteriner tıbbi ürün kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan ürün istenmeyen etkilerinin Bakanlığa bildirmisi, istenmeyen etkileri gözlemleyen sağlık mesleği mensubunun mesleki sorumluluğundadır.

(2) Sağlık mesleği mensupları, ürün kullanımı ile ortaya çıkan ve ürüne bağlı olabileceği düşünülen ciddi ve beklenmeyen istenmeyen etkileri, doğrudan veya görev yaptıkları il/ilçe müdürlüğü aracılığı ile on beş gün içinde Bakanlığa bildirir.

#### **Gizlilik**

**MADDE 60 –** (1) Bakanlığa yapılan bildirimlerde, hayvan sahibinin ve bildirimde bulunan sağlık mesleği mensubunun kimliği, adresi Bakanlıkça gizli tutulur. Bu kişilerin rızası olmaksızın bu bilgiler hiçbir amaçla Bakanlık personeli dışındaki kişilere açıklanamaz. İzin sahipleri, sağlık kurum ve kuruluşları ile sağlık mesleği mensupları da aynı gizlilik esaslarına uyar.

#### **Bildirim formları**

**MADDE 61 –** (1) İzinli ürünlerin istenmeyen etkilerinin Bakanlığa bildiriminde, istenmeyen etki bildirim formu kullanılır. Bu formun bulunmadığı durumlarda yazılı olarak bildirimde bulunulur. Bildirimler ile ilgili ayrıntılar, bu Yönetmeliğe göre yayınlanan kılavuzda yer alır.

#### **Bakanlığın bildirim yükümlülüğü**

**MADDE 62 –** (1) Bakanlık, Türkiye’de vuku bulan ve bildirim yoluyla kendisine ulaştırılan şüpheli ciddi ürün istenmeyen etkilerini, kendisine ulaştığı tarihten itibaren ilgili izin sahibine on beş gün içinde bildirir. Bakanlık, irtibat içerisinde olduğu ilgili uluslararası kuruluşlar ile bilgi paylaşımını gerçekleştirebilir.

#### **Bakanlıkça yapılacak değerlendirme**

**MADDE 63 –** (1) Ürünlerin, izin verilmesi işlemleri sonrası güvenilirlik çalışmaları dâhil, farmakovijilans etkinlikleri ile ilgili olarak Bakanlığa ulaşan bildirimler, bilgiler ve raporlar, Veteriner Tıbbi Ürün Komisyonu tarafından değerlendirilir. Bakanlık; komisyonun değerlendirmesi sonucunda ürünlerin güvenilirlik bilgilerinde değişiklik yapılmasına karar verdiği hususları, geri çekme, askıya alma veya iptal kararları ile ilgili gerekli bildirimleri on beş gün içinde yapar. Acil durumlarda, iznin askıya alınması işlemi, işlemin tesis edildiği günü takip eden iş günü bildirilir.

### Şahsi tedavi ilaçları

**MADDE 64 –** (1) Türkiye’de izinli olmayan, ancak şahsi tedavi için Bakanlıkça ithal edilmesine izin verilen ürünlerin istenmeyen etkileri ile ilgili olarak sağlık mesleği mensuplarından gelen bildirimlerin izlenmesi de bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

### Yeniden değerlendirme

**MADDE 65 –** (1) Bakanlık, pazarlama iznine sahip ürünleri gerektiğinde yeniden değerlendirmeye alabilir, bu amaçla ilave bilgi ve belgeler isteyebilir. Değerlendirme sonucunda; ürünün izni iptal edilebilir veya askıya alınabilir, üretim, ithalat, satış, temin ve kullanım şartlarında değişiklikler yapılabilir ve bu değişikliklerin yerine getirilmesi için makul bir süre tanınır.

(2) Bu maddenin beşinci fıkra hükümlerinin korunması şartıyla, pazarlama izinlerinin geçerlilik süresi beş yıldır. Pazarlama izni, risk-fayda analizi değerlendirmesi temel alınarak, beş yıl sonra yenilenebilir. Pazarlama izin sahibi tarafından sürenin bitimine altı ay kala kalite, güvenilirlik ve etkinlik bilgileri doküman listesi ve izin belgesi aslı, uzatma talebini içeren dilekçe ile Genel Müdürlüğe sunulur. Genel Müdürlük bu bilgileri izin sahibinden herhangi bir zamanda isteme hakkına sahiptir. İthal ürünlere ait pazarlama izinlerinin yenilenmesi için, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen idari belgeler de başvuruya eklenmelidir.

(3) Bir kez yenilenen pazarlama izni, Genel Müdürlüğün farmakovijilans çalışmaları çerçevesinde beş yıl sonra için tekrar yenileme talep etmemesi halinde, limitsiz kullanım süresi geçerliliğine sahip olur. Ancak bu durumda ithal ürün izin sahipleri, izin tarihinden itibaren beş yılda bir bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen idari belgeleri Genel Müdürlüğe sunmalıdır.

(4) Pazarlama izni aldıktan veya en son pazara sunulmasından itibaren üç yıl içinde pazara sunulmayan ürünlerin izni iptal edilir.

(5) Genel Müdürlük insan ya da hayvan sağlığı açısından gerek gördüğü durumlarda, geçerli bir nedeni olması şartıyla, beşinci fıkra için istisna uygulayabilir.

(6) Bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen sürede başvurmayan veya eksik belge ile başvuran izin sahiplerinin, pazarlama izni ruhsatı askıya alınır. Geçerlilik süresinden sonra altı ay süreyle; yenileme başvurusu yapılmayan veya yapılmış başvurularla ilgili eksiklikleri tamamlanmayan ürünlerin izinleri iptal edilir. Ancak Bakanlık, ithal ürünlere talep edilen belgelerin gecikme süresini değerlendirerek, ek olarak üç ay daha süre verebilir. Bu fıkra hükümleri, izinleri dördüncü fıkra hükümlerine göre süresiz uzatılmış ve beş yılda bir belge istenilen ürünler için de geçerlidir.

## YEDİNCİ BÖLÜM

### Ürünlerin Geri Çekilmesi

### Geri çekmenin amacı

**MADDE 66 –** (1) Geri çekme ve toplatma hatasız ve kaliteli ürünün piyasada bulunmasını sağlamak, tüketicinin sağlığını ve emniyetini korumak için hatalı ürünün en kısa sürede ve etkin bir şekilde dağıtımının ve/veya kullanılmasının önlenmesi amacıyla uygulanır.

(2) Geri çekme ve toplatma, ya Bakanlığın isteği, ya da firmanın kendi gördüğü gerek üzerine başlatılır. Geri çekme işlemi Bakanlığın denetimi altında sorumlu firma tarafından yapılır. Sorumlu firma, geri çekmeyle ilgili olarak Bakanlığın öngördüğü tüm önlemleri almak, iyi niyet ve sorumluluk bilinciyle davranmakla yükümlüdür.

### Pazarlama izni sahibinin geri çekme ile ilgili sorumlulukları

**MADDE 67 –** (1) Geri çekme işlemiyle ilgili olarak pazarlama izin sahipleri aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür:

a) Dağıtım kayıtları ve her seri ve her müşterinin tanınmasını ve gerektiğinde ürünün en kısa sürede geri çekmesini sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.

b) Herhangi bir anda hemen işleme konabilecek ve kısa sürede ve etkin bir şekilde geri çekmeye imkân verebilecek bir toplatma plânı hazırlanır. Bu plân her toplatma için, sorumlulukları, izlenecek yolu, duyuru yapılacak ve bilgi verilecek yerleri, duyuru biçimini, geri dönen ürünle ilgili olarak tutulacak kayıt ve muhafaza işlemlerini belirler.

c) Geri çekmenin ineceği seviyelere gerekli bilgi ve talimatı kısa sürede ulaştırabilecek bir sistem kurulur.

ç) Hayati tehlike arz eden durumlarda sorumlu firma, Bakanlığı mesai gün ve saatleri dikkate alınmaksızın derhal haberdar eder.

d) Geri çekme plânında yapılan değişiklikler ve ekler Bakanlığa da bildirilir.

e) Sorumlu firma, geri aldığı ürünü geri çekmenin indiği seviyeye kadar tazmin etmekle yükümlüdür. Bu konuda takip edilecek yol, sorumlu firma tarafından tespit edilerek duyuruda belirtilir. Sorumlu firma bu işlemi, geri çekmenin yapıldığı kişi ve kurumları zor durumda bırakmayacak bir süre içinde yerine getirmekle yükümlüdür. Ancak bu süre iki aydan fazla olamaz.

#### **Geri çekmenin sınıflandırılması**

**MADDE 68 –** (1) Geri çekmenin sınıfı, ürünün arz ettiği tehlike veya hata göz önüne alınarak aşağıdaki şekilde belirlenir:

a) Birinci sınıf geri çekme; Ciddi ve hayati sağlık sorunlarının çıktığı ve çıkabileceğine dair kabul edilebilir nedenlerin bulunduğu durumlar,

b) İkinci sınıf geri çekme; Geçici, tedavi edilebilir sağlık sorunlarının çıktığı, bunun muhtemel olduğu durumlar,

c) Üçüncü sınıf geri çekme; Ürünün kullanılmasının sağlığa zararlı olmadığı durumlar.

(2) Geri çekmenin dağıtım zincirinin hangi seviyesine kadar ineceği şu şekilde belirlenir.

a) A seviyesi; Tüketici seviyesine kadar iner Birinci sınıf geri çekmeler bu seviyede yapılır.

b) B seviyesi; Perakendeci seviyesine kadar (eczane, klinik, poliklinik, Bakanlıkça izin verilen kurum, kuruluş ve tesisler.) iner. İkinci sınıf geri çekmeler bu seviyede yapılır.

c) C seviyesi; Depocu seviyesine kadar iner. Üçüncü sınıf geri çekmeler bu seviyede yapılır.

#### **Geri çekme nedenleri**

**MADDE 69 –** (1) Geri çekme nedenleri arasında ürünün kalitesi, iyi üretim uygulamaları eksiklikleri ve etiketlemeye ilişkin hatalar esas unsurları teşkil eder. Geri çekmeyi gerekli kılan durumlar şunlardır:

a) Sızma, tahribat, malzeme bozukluğu, fabrikasyon hatası, uygun olmayan ambalaj gibi ambalaja yönelik hatalar,

b) Etiket düşmeleri, karışıklığı, yanlış etiket, yetersiz bilgi, hatalı bilgi, baskı bozukluğu gibi etiketleme ve baskı hataları,

c) Birim ağırlıkta sapma, etkin madde miktarında sapma, yanlış madde, aktivitenin limitler dışında olması, yabancı madde, kontaminasyon, çapraz kontaminasyon, sterilliğin bozulması, pirojen varlığı, kimyasal bozulma, görünüş, şekil ve tat bozukluğu, çökme, bulanıklık, belirsiz maddeler, belirtilen standartlardan sapmalar gibi içerik hataları,

ç) Etkisizlik, ciddi ters etki ve toksisite gibi etki ile ilgili hatalar,

d) İzinsiz üretim, izinsiz olarak formül, ambalaj, üretim yeri değişikliği, son kullanma tarihinin geçmesi, iyi üretim uygulamaları esaslarına uyulmaması gibi diğer sebepler.

#### **Geri çekme işlemleri**

**MADDE 70 –** (1) Geri çekmeyi gerekli kılan bir durumun Bakanlık tarafından tespit edilmesi halinde, Bakanlık sorumlu firmayı durumdan haberdar eder ve geri çekme işlemine başlanmasını ister. Bakanlık tarafından başlatılan geri çekme işleminde geri çekmenin sınıfı ve hangi seviyede olacağı Bakanlık tarafından tespit edilir.

(2) Geri çekme işlemine başlayan firma, geri çekilen ürünle ilgili bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen bilgileri Bakanlığa bildirir. Sorumlu firma Bakanlığın gerekli gördüğü ilave bilgileri de sağlamakla yükümlüdür.

(3) Bir ürün için geri çekme kararı alan bir firma geri çekme işlemine derhal başlayarak bu kararını aşağıdaki bilgilerle birlikte Bakanlığa bildirir;

- a) Ürünün adı, farmasötik şekli ve dozu,
- b) Geri çekilecek serinin, numarası ve imal tarihi,
- c) Geri çekme kararının nedeni, tarihi, hatanın veya muhtemel hatanın tespit edildiği durumlar,
- ç) Hataya bağlı riskin tahmini, risk altındaki tüketici grubu,
- d) Hatalı seri ve serilerin toplam sayısı,
- e) Dağıtımı yapılan ürün miktarı,
- f) Dağıtımın yapıldığı yerlerin isimleri ve ne kadar ürün dağıtıldığı,
- g) Geri çekmenin sınıfı ve sınırı,
- ğ) Geri çekmede kullanılacak haberleşme aracı (mektup gibi) varsa bir kopyası, yoksa haberleşmenin nasıl yapılacağı,
- h) Geri çekme işleminden sorumlu kişilerin ad, iş ve ev telefon numaraları.

(4) Bakanlık sorumlu firma tarafından verilen bilgileri inceleyerek gerekli gördüğü durumlarda geri çekmenin sınıfında ve sınırında değişiklik yapar.

#### **Duyuru**

**MADDE 71 –** (1) Birinci sınıf geri çekmelerde Bakanlık tüm kitle iletişim araçlarını kullanarak kamuoyunu uyarır ve hatalı ürünün kullanılmamasını ister. Duyurunun yayılmasından sonra yirmi dört saat içinde piyasada mevcut hatalı ürünün kontrol altına alınması için gerekli tedbirler alınır.

(2) Bir geri çekme kararı alındığında, durum sorumlu firma tarafından, geri çekmenin indiği seviyeye göre ürünü bulundurabilecek kurum ve kişilere en kısa sürede uygun yollar kullanılarak duyurulur. Duyuru şekli ne olursa olsun yazılı bir duyuru mutlaka yapılmalıdır. Duyurunun yapılmasını takiben ikinci sınıf geri çekmelerde hatalı serinin üç gün ve üçüncü sınıf geri çekmelerde ise altı gün içinde kontrol altına alınır.

(3) Sorumlu firma tarafından yapılan geri çekme duyurusunda hiç bir reklâm unsuru bulunmamalı ve duyuru sadece bilgi vermek amacıyla yapılmalıdır. Bu duyuru ürün hakkında en az aşağıdaki bilgileri taşımalıdır;

- a) Ürünün adı,
- b) Farmasötik şekli ve dozu,
- c) Seri numarası, üretim tarihi,
- ç) Geri çekme nedeni,
- d) Ürünün ne şekilde geri alınacağı,
- e) Geri alınan ürünün ne şekilde tazmin edileceği.

(4) Genel Müdürlük, aldığı geri çekme kararları ile ilgili internet sitesi üzerinden duyuruda bulunur.

#### **Tedbir**

**MADDE 72 –** (1) Geri çekme duyurusundan sonra, hatalı ürünü bulunduranlar, bunun dağıtımını ve/veya satışını durdururlar. Bu kişiler geri çekme işlemi bitinceye kadar gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

(2) Bir geri çekme kararı alındığında, sorumlu firma bu ürünün üretimini durdurur. Hatanın nedeni, tekrarlanmaması için alınan tedbirler ile ilgili bilgilerin Bakanlığa verilmesinden sonra, Bakanlık üretimi açma konusunda kararını firmaya bildirir.

#### **Rapor düzenleme**

**MADDE 73 –** (1) Pazarlama izni sahibi, geri çekmenin indiği seviyeye kadar, piyasada mevcut tüm hatalı ürünün geri alındığından emin olduktan sonra, aşağıdaki bilgileri içeren bir rapor hazırlayarak Bakanlığa verir;

- a) Ürünün hatalı seri veya serilerinin dağıtım kayıtları (isim ve miktar),
  - b) Geri çekmenin bildirildiđi yerler, tarih ve bildirme şekli,
  - c) Geri çekme duyurusuna uyan müşteri sayısı ve ellerindeki miktarları,
  - c) Uyarıyı dikkate almayan müşteriler,
  - d) Geri dönen ürünün toplam sayısı (bu miktar il/ilçe müdürlüğünün nezareti ile bir tutanakla tespit edilir),
  - e) Geri dönen ürün hakkında uygulanacak işlem.
- (2) Birinci sınıf geri çekmelerle ilgili bilgi günlük olarak Bakanlığa bildirilir.

#### **Geri çekmenin sonlandırılması**

**MADDE 74 –** (1) Geri çekmenin sona erdirilmesi kararı Bakanlıkça verilir. Sorumlu firma tarafından verilen bilgiler, Bakanlık teşkilatında yapılan denetim sonuçları ve diğer kaynaklardan gelen bilgilerin değerlendirilmesiyle Bakanlık geri çekmenin tamamlandığına karar verir. Geri çekmenin yetersiz görüldüğü durumlarda Bakanlık devam etmesini sorumlu firmadan ister.

(2) Geri çekilen ürün hakkında sorumlu firmaca yapılması önerilen işlem Bakanlığın onayına sunulur. Önerinin Bakanlıkça kabul edilmesi halinde gerekli işlem uygulanır. Sorumlu firma uygulanan işlemle ilgili detaylı bilgiyi Bakanlığa vermekle yükümlüdür.

(3) Bakanlık tarafından geri çekmenin sona erdiği kararı verilmesinden sonra sorumlu firma tarafından verilen bilgiler Bakanlıkça değerlendirilir. Bakanlık; geri çekmenin tam olarak yapıldığı, geri çekilen ürünün imha veya ıslahının tamamlandığı ve aynı hatanın tekrarlanmaması için gerekli önlemlerin alındığına emin olunca geri çekme dosyasını kapatır.

#### **İrtibat kurma**

**MADDE 75 –** (1) Pazarlama izin sahipleri ve depolar, ürünü verdikleri yerlerle en kısa sürede irtibat kuracak bir sistemi oluşturmakla yükümlüdür.

(2) Perakende satış yerleri, geri çekme açısından, reçeteli satılması gereken ürünlerle ilgili kayıtları, maddesinde belirtildiği şekilde tutmak zorundadır.

## **SEKİZİNCİ BÖLÜM**

### **Otovaksinler**

#### **Otovaksin üretimi, dağıtımı, kullanımı, kayıt ve bildirimleri**

**MADDE 76 –** (1) Otovaksinler pazarlama izni kapsamı dışındadır.

(2) Otovaksin üretimi ve kullanımı aşağıdaki usul ve esaslara uygun olarak yapılır.

- a) Otovaksin üretimi, Türkiye’de bulunan ve üretim izni ile ilgili hususları karşılayan yerlerde yapılır.
- b) Otovaksin Kanuna dayanılarak belirlenen ihbarı mecburi hastalıklara neden olan mikroorganizmaların dışında kalanlardan üretilir.
- c) Otovaksin; izolasyonu ve saf kültürünün oluşturulması, Bakanlıktan izinli hayvan hastalıkları teşhisi ve analizleri konusunda faaliyet gösteren özel laboratuvarlarda, Enstitü Müdürlüklerinde, hayvan sağlığıyla ilgili araştırma yapan kamu kurum ve kuruluşlarında veya üreticisine ait laboratuvarlarda gerçekleştirilen mikroorganizma kültürlerinden üretilir.

c) İzinli veteriner biyolojik ürün antijenleriyle aynı antijenik yapıdaki mikroorganizma kültürlerinden otovaksin üretilemez.

(3) Otovaksin etiketlerinde, seri numarası ve son kullanım tarihi, uygulama yolu ve dozu, ambalaj içerisindeki ürünün hacim ve toplam doz miktarı, üretildiği mikroorganizmanın adı, hedef hayvan türü, saklama ve nakil koşulları, üreticisinin adı, uygulanacağı hayvanın ya da hayvanların sahibinin adı ve adresi yazılır.

(4) Otovaksin etiketinde, üzerinde belirtilen yer ya da hayvanların dışında kullanılmaması gerektiği uyarısı, etiket ve ambalaj ebatları ile orantılı olarak bir büyüklükte yazılır.

(5) Otovaksinler üreticisi ve uygulayıcısı dışındaki yerlerde bulunamaz. Üretimi ve kontrolü tamamlanan ürünler, üreticisi tarafından doğrudan uygulayıcıya teslim edilir.

(6) Üreticiler üretimini yaptıkları otovaksinlerin mikroorganizma kültürü bilgileri, üretim ve kontrol kayıtları dışında, teslim tarihleri, miktarları, teslim edilen kişilerin isimleri, adresleri ve diğer iletişim bilgilerinin bulunduğu kayıtları da tutar.

## DOKUZUNCU BÖLÜM

### Denetimler, Cezalar, Askıya Alma ve İptal İşlemleri

#### Ürünlerin pazarlama izinlerinin askıya alınması

**MADDE 77 –** (1) Aşağıdaki durumlarda pazarlama izni sahibinin tüm ürünlerine ait izinler askıya alınır;

- İştigal izin belgesinin askıya alınması,
- Pazarlama izin sahibinin posta adresinin tespit edilememesi,
- İştigal izin belgesi düzenlenmesine esas bilgi ve belgelerde yanlışlık, tahrifat veya sahtecilik olduğunun tespit edilmesi.

(2) Aşağıdaki durumlarda ürünlerin izni askıya alınır;

- Ürünün önerilen şekilde kullanımında etkin veya güvenilir olmadığına dair bilimsel veriler tespit edilmesi,
- Ürünün önerilen şekilde kullanımında zararlı etkilerinin ortaya çıkması,
- Ürünün izne esas üretim metodu, farmasötik şekil, kullanma talimatı, etiket, ticari takdim şekli ile üretilmemesi veya bu şekilde piyasaya verilmesi,
- Satış izin belgesi olmadan ürünün piyasaya arz edilmesi,
- Veteriner biyolojik ürünün içerdiği suşların Türkiye’de bulunan ve hastalık yapan suşlar ile antijenik uyumunun olmadığına tespiti,
- Ürünün, izne esas bilgi ve belgelerinde yanlışlık, tahrifat veya sahtecilik olduğunun tespit edilmesi,
- Pazarlama izni sahibinin ürünü mevzuata uymayan şekilde ürettiği, depoladığı ve kullanıma arz ettiği tespit edilmesi,
- Ürünün her serisinin kalite kontrollerinin, veteriner tıbbi ürün veya bileşenler ile üretim işlemi sırasında meydana gelen ara ürünler ile ilgili üretim ve kontrol testlerinin tanımlanan metotlara uygun olarak yapılmadığının tespiti,
- Ürünlerin üretim ve kalite kontrol yöntemlerinin yeni bilimsel gelişmelere göre güncellenmediğinin tespiti,
- Ürünle ilgili farmakovijilans çalışmaları esaslarına uyulmadığının tespit edilmesi,
- Tanıtım ile ilgili esaslara uyulmadığının tespit edilmesi,
- İthal ürünlerde, ürün izninin yurt dışında askıya alınması veya ürünle ilgili her türlü gelişmeler hakkında ürünün izin sahibi tarafından Bakanlığa bilgi verilmediğinin tespit edilmesi.

(3) İzni askıya alınan bir ürünün üretimi, ithalatı veya piyasaya arzı durdurulur. Dağıtımda ve satışta olan ürünler hakkındaki karar, askıya alınma gerekçesi dikkate alınarak Bakanlıkça verilir.

(4) İzni askıya alınması sonrasında, Bakanlıkça yapılan bildirim takiben itiraz için izin sahibi tarafından sunulan belge, bilgi veya gerekçelerin Bakanlık tarafından uygun bulunması halinde askıya alma işlemi kaldırılır.

#### Ürünlerin pazarlama izninin iptali

**MADDE 78 –** (1) Aşağıdaki durumlarda ürünlerin pazarlama izni iptal edilir;

- Sahibi talep ettiğinde,

- b) Ürünlerin veteriner hekimlikte kullanımında fayda ve gerek bulunmadığına veya ürünlerin yaygın olarak amacı dışında kullanıldığına karar verildiğinde,
- c) İzni askıya alınmış ürünler ile ilgili olarak izin sahibinin, askıya alınma tarihinden itibaren en geç altı ay içinde askıya alınma sebeplerinin aksini ispatlayan bilgi ve belgelerin Bakanlığa sunmaması veya bu bilgi ve belgelerin uygun görülmemesi halinde,
- ç) Ürünün iki defa izne esas formül ve spesifikasyona uygunsuz olarak piyasaya arz edildiği hallerde.
- (2) İzni iptal edilen bir ürünün üretimi, ithalatı veya piyasaya arzı durdurulur. Dağıtımda ve satışta olan ürünler hakkındaki karar, iznin iptal gerekçesi dikkate alınarak, Bakanlıkça verilir.
- (3) Genel Müdürlük, izni iptal edilen ürünleri iptal gerekçesi ile birlikte, internet sitesi aracılığı ile ve gerektiğinde ürünün ticaretini yapanlara ve ilgili taraflara duyuruda bulunur.

#### **Üretim yeri denetim ve cezaları**

**MADDE 79 –** (1) Bakanlık, üretim yeri izni almış olan tesisleri bir program dâhilinde önceden haber vermek suretiyle, ayrıca gerekli gördüğü her durumda haber vermeksizin denetler. Bakanlık uzmanları, denetimin amacı kapsamında her türlü üretim, kalite kontrol, kalite güvence belgelerini ve diğer kayıtları incelemeye, gerekli gördüklerinde numune almaya yetkilidirler. Denetimler sonucunda, denetimi yapanlar tarafından üretim yerinin bu Yönetmelikte yapılan düzenlemelere uygun olup olmadığı hakkında rapor hazırlanır. Raporda, denetimden geçmiş olan üreticiye bildirilmesi gerekli görülen hususlar belirtilir ve bu hususlar Bakanlık tarafından üreticiye bildirilir.

(2) Bakanlık, yapılan denetimler sonucunda, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak faaliyet gösterdiği tespit edilen üretim yerlerinin izinlerini, aykırılıklar giderilinceye kadar tamamen veya kısmen, belirli farmasötik şekiller için askıya alabilir veya tamamen iptal edebilir.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak faaliyet gösterdiği tespit edilen üretim yerlerinin sorumlu yöneticilerin yetkileri askıya alınabilir veya tamamen iptal edilebilir.

(4) Sorumlu yöneticilik yetkisinin iptali halinde, derhal yeni bir sorumlu yönetici atanır. Sorumlu yöneticilik yetkisinin askıya alınması halinde de, askı süresince görev yapacak yeni bir sorumlu yönetici derhal atanmalıdır.

#### **Satış yerlerinin denetimi ve cezalar**

**MADDE 80 –** (1) Veteriner ecza depoları yılda en az iki, perakende satış yerleri ise yılda en az bir defa teftiş edilir. Bunun dışında gerekli görülen hallerde de teftiş yapılabilir. Teftişe, il müdürlüğünce görevlendirilen yetkililer ve Genel Müdürlüğün ilgili birim çalışanları yetkilidir. Satış yerinin ilçelerde olması halinde ilçe müdürlüğünden de görevlendirilen bir personel teftişe katılır.

(2) Teftişte, satış yerlerinin ruhsat/izne esas dosya bilgilerine ve ilgili mevzuata uygun olarak faaliyet gösterip göstermediği, adına ruhsat/izin düzenlenmiş sorumlunun görev başında olup olmadığı, kayıtların düzenli tutulup tutulmadığı denetlenir. Mevzuata aykırı bulunan hususlar, adına ruhsat/izin düzenlenmiş kişinin de imzası ile teftiş defterine kaydedilir.

(3) Tespit edilen hususlarla ilgili aşağıdaki işlemler uygulanır;

a) Ürün güvenilirliğine ilişkin risk oluşturmayan hususların tespiti halinde, bu hususların düzeltilmesi için on beş gün süre tanınır. Bu süre sonunda aykırılıkların giderilmemesi halinde depoların faaliyetleri tamamen durdurulur, ruhsatları askıya alınır. Perakende satış yerlerinin ise izinleri askıya alınarak ürün satmaları engellenir, ürünler yedime alınır. Aykırılıkların giderilmesi halinde gerekli incelemeler yapılır ve uygun bulunduğu satış yerlerinin faaliyetlerine izin verilir. Ancak teftiştten itibaren iki ay geçmesine rağmen yükümlülüklerini yerine getirmeyen satış yerlerinin ruhsat/izinleri tamamen iptal edilir.

b) Ürün güvenilirliğine ilişkin risk oluşturan hususların tespiti halinde, ilk defa yapılacak tespitlerde bir ay, ikinci tespitte altı ay, üçüncü ve daha sonraki tespitlerde ise birer yıl süreyle ruhsat/izin askıya alınır. Bu sürelerin sonunda, gerekli incelemeler yapılır ve aykırılıkların giderildiğinin tespiti halinde satış yerlerinin faaliyetlerine izin verilir, aksi halde satış ruhsat/izin iptal edilir.

- c) Pazarlama izni olmayan veya kaçak ürün satan iş yerleri ile ilgili olarak, Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen cezai işlemler uygulanır.
- ç) Veteriner ecza deposu ruhsatı veya veteriner tıbbi ürün perakende satış izni olmadan ürün satışı yapanlarla ilgili olarak, Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen cezai işlemler uygulanır.
- d) Veteriner tıbbî ürünleri ile ilgili Bakanlıkça istenen kayıtları tutmayanlarla ilgili olarak, Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen cezai işlemler uygulanır.
- e) Satış yerlerinde ambalajı açılmış, bozuk veya son kullanma tarihi geçmiş veteriner sağlık ürünleri bulunduran ve satan kişilerle ilgili olarak, Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde belirtilen cezai işlemler uygulanır.
- f) Bu Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin üç, beş, yedi, sekiz ve dokuzuncu fıkraları ile 41 ve 49 uncu maddelerinde belirtilen satış ile ilgili esaslara uymayanlarla ilgili olarak, Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen cezai işlemler uygulanır.

#### **Depo ruhsatı ve perakende satış izni iptali**

**MADDE 81 –** (1) Depo ruhsatı ve perakende satış izni iptalini gerektiren durumlar şunlardır;

- a) Talep halinde,
- b) Müracaat bilgilerinde yanlışlık, tahrifat veya sahtecilik olduğunun tespiti halinde,
- c) Denetime müsaade edilmediğinde,
- ç) Muayenehane, poliklinik ya da hastane ruhsatı iptal edildiğinde,
- d) Sorumlunun, mesleğini yürütmesine engel bir hali meydana çıktığında veya en az üç ay süreyle meslekten men cezası aldığı anda veya ölümü halinde,
- e) Mali ve ticari mevzuat gereğince satış yerinin faaliyetleri durdurulduğunda,
- f) Teftiş ve cezalar ile ilgili maddenin gerektirdiği durumlarda.

(2) Herhangi bir sebeple depo ruhsatı ve perakende satış izni iptal edilmiş satış yerine ait belge ve kayıtlar ile ruhsat veya izin belgesi il müdürlüğüne verilir. Belge ve kayıtlar, il müdürlüğünde bu Yönetmeliğin öngördüğü sürece muhafaza edilir. Satış yerlerindeki ürünlerin üreticisine veya yasal satış yerlerine iade veya devirleri yapılarak kayıtları tutulur. Devir veya iade işlemlerinin ileri bir tarihte gerçekleşecek olması halinde ürünler yedime alınır. Narkotik ve psikotropik ürünlerin devir veya iade işlemleri ancak il müdürlüğü nezaretinde gerçekleştirilir.

#### **Tanıtım**

**MADDE 82 –** (1) Bakanlık, tanıtım faaliyetleri ile bu faaliyetlerde kullanılan her türlü malzeme ve yöntemi resen veya şikâyet üzerine denetler. Bu Yönetmelikte belirlenen ilkelere uymayan veya kamu sağlığı yönünden uygunsuz bulunan tanıtımın durdurulmasını, iptalini ya da bu tanıtımla sunulan bilgilerin düzeltilmesini veya toplatılmasını ruhsat/izin sahibinden talep eder. Bakanlığın bu yöndeki talepleri gecikmeksizin yerine getirilir.

(2) Tanıtım ile ilgili esaslara uymayanlarla ilgili olarak, Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi ve fiillerinin niteliğine göre 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

(3) Bakanlık ürünlerin, insan, hayvan ve çevre sağlığına önemli zararlı olabilecek şekilde tanıtıldığı durumlarda uygulanan cezai işleme ek olarak, izin sahibini uyarır. Uyarıya rağmen aynı hususun tekrarı halinde ürünün izni ilk seferinde altı ay, ikinci seferinde on iki ay süreyle askıya alınır, üçüncü seferde iptal edilir.

(4) Bakanlık, gerek gördüğünde hatalı veya yanlış tanıtımın önemli istenmeyen sonuçlara sebep olabileceği hallerde, izin sahibinden kitlesel iletişim araçlarıyla düzeltme yayınlamasını talep edebilir veya yayınlayabilir.

(5) Tanıtım ile ilgili hususların, bu Yönetmeliğin 55 inci maddesinde belirtilen faaliyetler yolu ile gerçekleşmesi halinde uygulanan cezaya ek olarak izin sahibi uyarılır. Uyarıya rağmen tekrarlanması halinde izin sahibinin ilk seferde altı ay, ikinci seferde on iki ay süreyle bu Yönetmeliğin 55 inci maddesinde belirtilen yollarla tanıtım yapmasına izin verilmez. Yapılması halinde ilgili ürünlerin izinleri on iki ay süreyle askıya alınır.

#### **Farmakovijilans**

**MADDE 83 –** (1) Bakanlık tarafından yapılan incelemeler ve denetimler sonucunda; farmakovijilans izleme sisteminin bulunmadığının, farmakovijilans sorumlusunun atanmadığının ve bu Yönetmelik hükümlerine uyumsuzluğun veya aykırılığın tespit edilmesi halinde Bakanlık, ruhsat/izin sahibinden üç ay içerisinde tespit edilen eksikliğin, uyumsuzluğun veya aykırılığın tamamlanmasını ister. Bu süre sonunda eksikliğin, uyumsuzluğun veya aykırılığın giderilmesi zorunlu olup, gidermeyenlerin satış izin belgeleri askıya alınır.

#### **ONUNCU BÖLÜM**

##### **Çeşitli ve Son Hükümler**

##### **Ruhsat ve izin yayii**

**MADDE 84 –** (1) Ürün pazarlama izni, depo ruhsatı, perakende satış izninin kaybolması halinde ruhsat/izin sahibi, gazetede yayınlanmış kayıp ilanını, ruhsat veya iznin okunamayacak şekilde tahrip olması halinde ise tahrip olmuş şeklini bir dilekçeye ekleyerek ilgili harç ve bedelin ödendiğine dair makbuz ile ruhsatı/izni aldığı kuruma başvurur. İlgili kurum ruhsat veya izni yeniden düzenler.

##### **İtirazlar**

**MADDE 85 –** (1) Bakanlıkça yapılan resmi kontrol ve denetimlere itirazlar Kanunun 31 inci maddesine göre yapılır. Ürünlerin analizine itirazlar, Bakanlıkça belirlenen laboratuvarlarda sonucu kesin olmak üzere tekrar edilir.

##### **Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler**

**MADDE 86 –** (1) 23/10/2002 tarihli ve 24915 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Veteriner İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Ruhsat Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 19/9/1999 tarihli ve 23821 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Veteriner Laboratuvarları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

##### **Talimat ve kılavuzlar**

**MADDE 87 –** (1) Bu Yönetmelikte yer alan farmakovijilans ve üretim yerleri ile ilgili talimat ve kılavuzlar, Yönetmeliğin yayın tarihinden itibaren on iki ay, diğer talimat ve kılavuzlar ise üç ay içinde Genel Müdürlükçe hazırlanır ve Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.

##### **Geçiş hükmü**

**GEÇİCİ MADDE 1 –** (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinde son üç yıldır piyasaya arz edilmemiş ürünlerin, Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren bir yıl süre içinde piyasaya verilmemesi halinde, ruhsat veya izinleri iptal edilmiş sayılır.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihine kadar, 23/10/2002 tarihli ve 24915 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Veteriner İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Ruhsat Yönetmeliğinin 34 üncü maddesine göre ruhsat süresi uzatma başvurusu yapılmamış ürünlerin ruhsatları geçersiz olarak kabul edilir.

(3) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin on üçüncü fıkrasındaki hükümleri karşılayan ürünlerin ruhsatlarının hangilerinin iptal edileceği hakkındaki değerlendirme ürünün yurt dışındaki hak sahibin yetkilendirme ile ilgili görüşü ve bu ürünlerin ruhsat sahiplerinin aralarındaki uzlaşmalar göz önüne alınarak Bakanlıkça yapılır. Değerlendirme süresi bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıldır.

(4) Yerli ve ithal ürün ruhsat, ön izin veya başvuru sahipleri, Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren üç yıl içerisinde ürünlerinin üretildiği yerlerin, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olduğuna dair belgeleri, Genel Müdürlüğe sunmak zorundadır. Aksi halde ürünlerin izinleri, belge sunulana veya uygun bir üretim yeri ile değiştirilene kadar askıya alınır.

(5) Ruhsat veya izin sahipleri, iştigal izin belgesi almak üzere bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içerisinde Genel Müdürlüğe başvurur. İştigal izni belgesi için gerekli olan kalite yönetimi sistemi belgesi için ise bu süre on sekiz aydır. İştigal izni için başvurmayanların ve süresinde kalite yönetim sistemi belgesini sunmayanların bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri durdurulur.

(6) Ruhsat veya izin sahipleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren üç ay içerisinde, bu Yönetmeliğin ilgili maddesine uygun olarak farmakovijilans sorumlusu atamak zorundadır. Başvurmayan ruhsat veya izin sahiplerinin, ürünleri piyasaya arzına izin verilmez.

(7) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden önce Bakanlıktan ruhsatlı, üretim veya ön ithal izinli ürünlerle işlemleri devam eden ürünlerin sahipleri, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç yıl içerisinde, dosyalarını bu Yönetmelik hükümlerine uyumlu hale getirmek ve Bakanlığa sunmak zorundadır. Bu süre içinde dosyası Bakanlığa sunulmayan ürünlerin ruhsat veya ithal ön izinleri iptal edilir. Süresinde başvuran ancak başvurusu yetersiz bulunan ürünlere ait dosyalarla ilgili olarak sahiplerine bilgi verilir ve Bakanlıkça en fazla iki yıllık ek süre tanınır. İki yıllık süre içerisinde bu ürünlerin piyasaya arzına izin verilmez. Bu süre içinde de dosyası bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilmeyen ürünlerin ruhsat veya izinleri iptal edilir. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren üç yıl içinde yapılacak pazarlama izni başvuruları için de bu fıkra hükümleri uygulanır.

(8) Bakanlıktan izinli üretim yerleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren üç yıl içerisinde, üretim yerleri ile ilgili hükümleri yerine getirmek zorundadır. Bu süre sonunda başvurmayanların üretim veya işletme izni belgeleri iptal edilmiş sayılır. Bakanlık, bu süre içinde üretim yeri ile ilgili bazı hususların yerine getirilmesini zorunlu tutabilir, bu amaçla üreticilere yeterli zaman tanıyabilir.

(9) Daha önce Bakanlıkça veteriner tıbbi ürün perakende satış izni verilmiş satış yerleri; yayınlanmasından itibaren bir yıl içinde fiziki şartlar açısından bu Yönetmelik hükümlerine uymak ve veteriner tıbbi ürün perakende satış izni almak üzere il müdürlüğüne başvurmak zorundadır. Aksi halde izinleri iptal edilir.

(10) Sağlık Bakanlığından ruhsatlı ecza depoları da dâhil olmak üzere, veteriner tıbbi ürün satan tüm ecza depoları ve veteriner biyolojik ürün depoları, bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren bir yıl içinde veteriner ecza deposu ruhsatı almak üzere il müdürlüğüne başvurmak zorundadır. Başvurmayan ecza depolarının veteriner tıbbi ürün alış ve satışına müsaade edilmez, önceki biyolojik ürün depo belgeleri geçersiz sayılır.

(11) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra üç yıl süreyle, daha önce verilen üretim ve işletme izin belgeleri ile kuruluş izinleri Bakanlıkça kabul edilir.

(12) Bu Yönetmelik hükümlerine uymayan tanıtım malzemeleri, Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren en geç altı ay içerisinde kullanılmalıdır. Bu durumda, tanıtım malzemelerindeki yanlış bilgilendirmelerden doğacak tüm sorumluluk pazarlama izni sahibine aittir.

(13) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce ruhsat veya izin almış tüm ürünler için, 53 üncü maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen bedelsiz ürün numune dağıtım süresi, bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren bir yıldır.

## Yürürlük

**MADDE 88** – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

## Yürütme

**MADDE 89** – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

**Resmi Gazete:** 04.04.2012-28524

# VETERİNER TIBBİ ÜRÜNLER HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

**MADDE 1** – 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmeliğin 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Adına satış izni düzenlenecek veteriner hekimin T.C. kimlik numarası beyanı, diplomanın aslı veya kurumca onaylı örneği, ikamet beyanı veya belgesi, telefon ve belgegeçer numaraları ile elektronik posta adresi, imza sirkülerinin aslı veya kurumca onaylı sureti, 4 adet vesikalık resmi,”

**MADDE 2** – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3** – Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.